

PEDAGÓGIAI PROGRAM

2010.

Készítette:

Kereszturiné Semetka Judit
igazgató

„ Sokszor egyetlen zenei élmény egész életre megnyitja a fiatal lelkét a zenének.
Ezt az élményt nem lehet a véletlenre bízni, ezt megszerezni az iskola feladata.

/ Kodály Zoltán /

TARTALOMJEGYZÉK

I. BEVEZETÉS	3
II. NEVELÉSI PROGRAM	4
1. Helyzetelemzés	4
1.1 Iskolánk és környezete	4
1.2. Személyi feltételek	4
1.3. Tárgyi feltételek	5
1.4. A zeneiskola kapcsolatai	6
2. A zeneiskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai elvei	6
3. A zeneiskolai oktatás cél és feladatrendszere	7
4. A tehetséggondozás feladatai	8
5. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok	8
6. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok	9
7. A pedagógiai program végrehajtásához szükséges, nevelő-oktató munkát segítő eszközök és felszerelések	10
8. A szülő, tanuló és a pedagógus együttműködésének formái, kapcsolatuk, továbbfejlesztésének lehetőségei	10
8.1. A szülők közösségének szervezetei	10
8.2. A tájékoztatás formái	10
8.3. A nevelőtestület szervezetei	11
8.4. Tanulói szervezetek	11
8.5. A szülői ház és az iskola együttműködésének továbbfejlesztési lehetőségei	11
III. HELYI TANTERV	12
1. Az egyes tanszakok évfolyamainak száma	12
2. Az iskola egyes évfolyamain tanított tantárgyak, kötelező és választható tanórai foglalkozások és azok óraszama	12
3. Az alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei	12
4. Az iskola magasabb évfolyamára lépés feltételei	13
5. Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái, a tanulók szorgalmának és teljesítményének értékelése, minősítésének formái	13
5.1 Az iskolai beszámoltatás	13
5.2. Az értékelés	14
5.3. A tanulók teljesítményének értékelése	14
5.4. A tanulók szorgalmának értékelése	15
5.5. A tanulók minősítésének, jutalmazásának elvei	16
IV. A ZENEI NEVELÉS FONTOSSÁGÁRÓL /ZÁRSZÓ/	17
V. IRODALOMJEGYZÉK	18
VI. ZÁRADÉKOK, MELLÉKLETEK	19

I.

BEVEZETÉS

A Nivegy-völgyi Alapfokú Művészetoktatási Intézmény nevelőtestülete által elfogadott pedagógiai program a törvénynek megfelelően a helyi igények és a tanulók szükségleteinek, érdeklődésének és a lehetőségek figyelembevételével készült.

Az intézmény neve: Nivegy-völgyi Német Nemzetiségi Általános Iskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény

Az intézmény székhelye és címe: 8272 Balatoncsicsó, Fő u. 1/A

Telefonszáma: 87/ 479-412

Az intézmény alapító szervei: Balatoncsicsó, Óbudavár, Szentantalfa, Szentjakabfa, Tagyon községek önkormányzatai

Az alapítás időpontja: 1995. szeptember 1.

Beolvadás időpontja: 2009.szeptember 1.

Az alapító okirat száma: 12/1995. (IX.11.) Egy. Önk.sz. határozat, módosítva: 13/2000. (VII.31.) Egy. Önk. sz.hat.

Összevonás: 6/2010(VII.20)

Az intézmény feladata: alapfokú nevelés-oktatás
alapfokú művészetoktatás

Az intézmény jogállása: az iskola önálló jogi személy

Az intézmény felügyeleti szerve: Balatoncsicsó község Önkormányzatának Képviselőtestülete

Felvehető tanulólétszám: 150 fő

II.

NEVELÉSI PROGRAM

1. HELYZETELEMZÉS

1.1. Iskolánk és környezete

A Balaton északi oldalán, a Balaton-felvidéki Nemzeti Park területén, a dombokkal körülvett Nivegy-völgyben egymástól mindössze 2-3 km-re öt falu fekszik, Balatoncsicsó, Óbudavár, Szentantalfa, Szentjakabfa és Tagyon. Az öt falu közösen fenntartott iskolája Balatoncsicsón működik. A jelenlegi iskolaépületet 1992-ben a helyi tsz irodaépületéből alakították ki, melyben 1993 őszén kezdte meg működését az általános iskola.

Már a kezdetektől jelentős igény mutatkozott a hangszeres zeneoktatásra, ez eleinte szakköri keretben zajlott, majd 1995-ben a megfelelő előkészületek után alapítónk létrehozta az általános iskolával közös igazgatásban működő zeneiskolát.

2007-től minősített zeneiskola lettünk. Zongora, harmonika, gitár, fuvola, furulya tanszakokon és csoportos szolfézson. Telephelyeink: Tótvázsony, Révfülöp, Zánka minden településen a helyi általános iskolában.

2009/2010 –es tanévben a képzés három tanszakon folyt, tanulóink zongora, harmonika, furulya és fuvola hangszeres oktatásban részesültek. A gitár tanszak működése megfelelő végzettségű oktató hiánya miatt átmenetileg szünetel. Minden tanszak hat+ négy évfolyamos, a hangszeres oktatást két évfolyamos zenei előképzés alapozza meg.

2010/2011.tanévtől szeretnénk beindítani a magánének tanszakot is.

1.2. Személyi feltételek

1.2.1. Dolgozók:

A zeneiskolában

- 1 fő szolfézs-zeneelmélet és zongoratanár,
- 2 fő zongoratanár,
- 1 fő szolfézs-zeneelmélet és magánének oktató
- 1 fő furulya-fuvolatanár,
- 1 fő szolfézs-zeneelmélet és harmonikatanár dolgozik.

A zeneiskolának több dolgozója nincs, mert az egyéb feladatokat az általános iskola dolgozói látják el.

Fejlesztési elképzeléseink:

Az eljövendő nemzedék zenei nevelésében döntő fontosságú a pedagógus személyisége, tájékozottsága és nyitottsága, amihez az alábbi fejlesztéseket kell megvalósítanunk:

- részt veszünk a zenei továbbképzéseken, valamint az új módszereket eszközöket bemutató egyéb rendezvényeken,
- bekapcsolódunk az intézmények közötti munkaközösségek munkájába,
- elengedhetetlenül fontosnak tartjuk nevelőink önképzését, szakirodalmi ismereteinek gazdagítását, az ehhez szükséges szakkönyveink és szakmai folyóirataink kínálatának bővítését,
- a munkaközösség rendszeres foglalkozásai lehetőséget teremtenek pedagógiai és szakmai kérdések megvitatására,

1.2.2. Tanulók:

Zeneiskolánk gyermekbázisa stabil.

A zeneiskolai tanulólétszám alakulása az alapítás óta:

1995/96		1996/97	1997/98	1998/99	1999/00	2000/01	2001/02	2002/03	2003/04
		45	50	55	54	59	65	68	79

2004/05	2005/06	2006/07	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12
88	99	100	131	119	106		

Fejlesztési elképzelésünk:

Törekednünk kell arra, hogy egyre több növendékünk válasszon olyan hivatást magának, ahol hasznosítani tudja megszerzett ismereteit.

1.3. Tárgyi feltételek

Az általános iskola épületében a zeneoktatás egy kisebb méretű zeneteremben, két tanteremben és a könyvtárban történik.

A zeneoktatáshoz az alábbi hangszerek állnak rendelkezésünkre:

- 1 koncertzongora,
- 2 elektromos zongora
- 1 pianínó,
- 11 harmonika.

Zenei oktatásunkat segítik még különböző zenei kiadványok, hangzóanyagok és szemléltető eszközök.

A növendékek családjainak egy része otthon is rendelkezik a megfelelő hangszerrel.

Fejlesztési elképzeléseink:

- a koncertzongora felújítása,
- harmonikavásárlás, a harmonikák javíttatása,
- ritmushangszerek beszerzése,
- a kották és hangzóanyagok számának gyarapítása,
- zenei témájú könyvek, folyóiratok, egyéb kiadványok vásárlása,
- a zenei tárgyú szemléltetőeszközök gyarapítása,
- a tantermek leromlott állapotú bútorzatának kicserélése,
- a hangszerrel nem rendelkező tanulóink számára a gyakorlás lehetőségének biztosítása a zeneoktatással összehangolt terembeosztással.

A zeneiskola kapcsolatai

- Balaton-felvidéki iskolák,
- Balaton-felvidéki zeneiskolák,
- Pomogácsok Ifjúsági és Nemzetiségi Klub Balatoncsicsó,
- Gyermekkör Szentantalfa.

2. A ZENEISKOLÁBAN FOLYÓ NEVELŐ-OKTATÓ MUNKA

PEDAGÓGIAI ALAPELVEI

Munkánkban a következő alapelvek megvalósulását tartjuk fontosnak:

- Az értékes zene megszerettetését;
- A tanulók zenei ízlésének és igényességének formálását;
- A zenetanításnak az egész ember formálására kell irányulnia;
- Fontos a zenei mondanivaló gondolati és érzelmi tartalmának kutatása, hangulatának felfedezése;
- A zenetanulást jellemezze a zeneművek elképzelése és tudatos elsajátítása;
- A növendékek ismerjék meg és tartsák tiszteletben lakóhelyünk, hazánk és a világ kulturális örökségét.

3. A ZENEISKOLAI OKTATÁS CÉL- ÉS FELADATRENDSZERE

Oktatási célok:

- Sokoldalú, zeneileg művelt, érett, kreatív személyiség kialakítása;
- Olyan belső iskolai légkör, tartalmi munka megteremtése, ahol tanuló és tanár egyaránt jól érzi magát;
- A tanuló legyen alkotó részese a tanítás-tanulás folyamatának;
- A tanulók sikerélményeinek növelése;
- A tanuló jusson el a saját képességeinek és lehetőségeinek magas fokára értelmi és erkölcsi fejlődésben;
- A tanulók ismerjék meg az itt élő közösségek, köztük a német kisebbség zenéjét, dalkultúráját.

Oktatási feladatok:

- A zenei műveltség megalapozása és fejlesztése;
- Zenei ismeretek átadása;
- A zenei pályát választó növendékek felkészítése középfokú intézményben való továbbtanulásra;
- A tanulók zenei képességeinek, hallásának, ritmusérzékének, intonációs érzékenységének, manuális készségeinek fejlesztése;
- Helyes önértékelés kialakítása, a növendékeknek meg kell tanulniuk elfogadni és javítani saját hibáikat;
- A főbb zenei stílusok sajátosságainak, népünk zenéjének, a zene történetének, s a társművészetekkel való kapcsolatának megismertetése;
- A tanulók zenei ízlésének formálása;
- A tanulók zenei fantáziájának, improvizációs készségeinek kibontakoztatása és fejlesztése;
- A rádió és televízió zenei műsorainak hallgatása, értékes hang- és videó felvételek gyűjtésére és visszajátszására, életkoruknak megfelelő zenei tárgyú könyvek olvasására való ösztönzés;
- Hangversenyek rendezésével és közös hangverseny látogatások szervezésével az értékes zene iránti nyitottság kialakítása;
- Más intézmények kulturális rendezvényein való részvétel.

4. TEHETSÉGGONDOZÁS FELADATAI

A tehetség az egész személyiségnek jóval az átlag feletti teljesítőképessége. Napjainkban különösen fontos az emberi értékekkel, képességekkel, tehetséggel való helyes gazdálkodás.

Minden pedagógusnak elsőrendű feladata tanulói képességeinek fejlesztése, legjobb egyéni képességei kibontakoztatásának, megerősítésének és továbbfejlesztésének segítése.

Az átlagosnál kiemelkedőbb adottságokkal és képességekkel rendelkező tanulók gondozása kiemelt feladatunk, amelyhez az iskola és az iskolai környezet együttműködése elengedhetetlen.

A zenei tehetségek felismerésében és a tehetséggondozásban a zenetanárok szerepe a meghatározó, akik szolfézs- és hangszeres órákon a növendék tudásához, tehetségéhez mért emelt szintű tananyag beiktatásával fejleszthetik tehetséges diákjaik képességeit.

A tehetséggondozást az egyéni foglalkozásokon túl segíthetik a különböző szereplések, a zenei versenyek látogatása és az azokon való részvétel és a kiemelkedő képességű növendékek továbbtanulásának zenei pályára történő irányítása.

5. A SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉSSEL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI FELADATOK

Célunk, hogy növendékeink különböző szintű adottságaikkal, eltérő mértékű fejlődésükkel, tanulásukkal összhangban minél teljesebben bontakoztassák ki személyiségüket.

A tanulót sohasem szabad csak a zenetanítás közömbös tárgyaként szemlélnünk, mindig egész emberként kell látnunk. A gyerekek esetében a tanításban életkori és fejlődési szakaszaikra jellemző tulajdonságaikat is figyelembe kell vennünk.

Gyerekek és fiatal tanítványok esetében a következő jellemzőkre kell figyelniük:

- A tanulók képességeire, amelyek zenei, szellemi és testi adottságainak következnek;
- A tanuló karakterére (alaphangulat, jellem, uralkodó hajlam);
- A tanulók életkorának megfelelő fejlettségére;
- A környezet hatására, amelyben a tanuló él.

A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok:

- A megismerési vágy fejlesztése;
- Tapasztalati és értelmező tanulás elsajátíttatása;
- A játékszeretet és alkotásvágy fejlesztése;
- A tanulási teljesítményvágy fejlesztése;
- Pozitív szociális szokások kialakulásának, gyarapodásának segítése;
- A pedagógusok rendszeresen éljenek a segítő együttműködés változatos formáival;
- Olyan légkör kialakítása, amelyben pedagógusok és tanulók is jól érzik magukat;
- A tanulók önismeretének folyamatos fejlesztése;
- A tanulói önértékelés rendszeressé válása a nevelőmunka során;
- Az önfejlesztő képesség megalapozása, a tehetség felismerése.

6. A KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉSEL KAPCSOLATOS FELADATOK

A nevelés szempontjából közösségnek nevezzük az autonóm egyének szerveződését. Mivel a közösség egyénekből áll, az igazi közösség kibontakoztatja, fejleszti az egyéniséget. Maga a közösség a fejlődés keretét biztosítja, miközben tagjai önfejlődésével a közösség is fejlődik. Intézményünkben a közösségfejlesztés területén sajátos helyzet alakult ki, mivel a tanulók a szolfézs csoportokban az általános iskolai osztálytársaikkal együtt tanulnak.

A zeneiskolában a közösségfejlesztés fő területei:

- Szolfézs- és zeneirodalom órák,
- Zenekari foglalkozások;
- Bizonyos rendezvények alkalmából alakult kisebb énekkarok próbái;
- Az általános iskola és a zeneiskola hagyományos rendezvényei.

Feladatok:

- A tanulás támogatása kölcsönös segítségnyújtással, közösségi ellenőrzéssel, a tanulmányi és munkaerkölcs erősítésével;
- A tanulók önállóságának, öntevékenységének fejlesztése;
- Különböző változatos munkaformákkal az egymásért való felelősségvállalás érzésének erősítése.

A zeneiskola hagyományai:

- Tanévnyitó ünnepély;
- Újévi hangverseny;
- Tanszaki meghallgatások;
- Ki mit tud?
- Tanszaki koncertek;
- Vizsgák;
- Községi rendezvények, nemzetiségi találkozón való szereplés;
- Általános iskolai rendezvényeken való szereplés;
- Tanévzáró ünnepély.

7. A PEDAGÓGIAI PROGRAM VÉGREHAJTÁSÁHOZ SZÜKSÉGES, NEVELŐ-OKTATÓ MUNKÁT SEGÍTŐ ESZKÖZÖK ÉS FELSZERELÉSEK

Az intézményben a nevelő- oktató munkához szükséges kötelező eszközök, felszerelések jegyzékét a 11/1994. (VI:8.) MKM rendelet határozza meg.

A rendelet végrehajtására a hatálybalépést követően öt év áll rendelkezésre. A fenntartónak 2003 december 31-ig kellett elkészítenie azt az ütemtervet, amelyben meghatározzák a végrehajtás évenkénti ütemezését.

8. A SZÜLŐ, TANULÓ ÉS A PEDAGÓGUS EGYÜTTMŰKÖDÉSÉNEK FORMÁI, KAPCSOLATUK TOVÁBBFEJLESZTÉSÉNEK LEHETŐSÉGEI

8.1 A szülők közösségének szervezetei:

- a zeneiskolai szülői munkaközösség,
- a Nivegy-völgyi Fiatalok Közoktatásáért Közalapítvány kuratóriuma.

8.2. A tájékoztatás formái:

Szóbeli:

- szülői értekezlet,
- fogadó óra,
- nyílt nap,
- családlátogatás.

Írásbeli:

- tájékoztató füzet,
- iskolai hirdetőtábla,
- szórólapok,
- „Nivegy-völgyi Csengőszó” címmel megjelenő iskolaújság.

8.3. A nevelőtestület szervezetei:

- oktatási-képzési munkaközösség,
- eseti feladatok megoldására szerveződő munkaközösségek,
- a pedagógiai program felülvizsgálatára és a minőségirányítási program kidolgozására létrejött munkacsoport.

8.4. Tanulói szervezetek

- szolfézscsoportok,
- harmonika-zenekar,
- egyes rendezvényekre szerveződő kisebb énekkarok.

8.5. A szülői ház és az iskola együttműködésének továbbfejlesztési lehetőségei:

- közös rendezvények szervezése a szülők és pedagógusok részvételével,
- hangversenyre, versenyekre utazáskor szülői segítség igénybevétele,
- közös bál szervezése.

4. Az iskola magasabb évfolyamára lépés feltételei

A magasabb évfolyamra lépés feltétele az előírt tanulmányi követelmények sikeres teljesítése, arról bizonyítvány kiállítása.

Az előképzős bizonyítványba szöveges értékelés és a „Hangszeres tanulmányait megkezdheti” bejegyzés szükséges.

A hangszeres előképző befejezése után a bizonyítványba „Az első évfolyamba léphet” bejegyzés kerül.

A 6. évfolyam befejezésekor az „Alapfokú zeneiskolai tanulmányait befejezte” bejegyzés kerül a bizonyítványba.

Azok a növendékek, akik a továbbképző évfolyamra is szeretnének jelentkezni alapvizsgát kell tenniük.

Azok a tanulók, akik zenei pályán szeretnének továbbtanulni a továbbképző évfolyam után záróvizsgát kell tenniük.

Első osztálytól legalább elégséges érdemjegy kell a továbbtanuláshoz.

Egy elégtelen érdemjegy esetén a tanuló javítóvizsgát tehet.

Két elégtelen esetén a nevelőtestület dönt a javítóvizsga lehetőségéről.

A kiemelkedően tehetséges tanulók az igazgató engedélyével a zeneiskola két, vagy több évfolyamára megállapított tanulmányi követelményeket egy tanévben vagy annál rövidebb idő alatt is teljesíthetik.

Amennyiben a tanuló önhibáján kívül eső okok miatt nem tud eleget tenni a tantervi követelményeknek (huzamosabb betegség, tanév közben történő felvétel) az igazgató engedélyével osztályát folytathatja.

5. Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái, a tanulók szorgalmának és teljesítményének értékelése, minősítésének formái

5.1. Az iskolai beszámoltatás

Az ellenőrzés feladata: az intézményben folyó tevékenységek, illetve a tevékenységek által elért eredmények feltárása.

A beszámoltatás és számonkérés formái:

megfigyelés,
írásos kikérdezés,
tanulói teljesítmények mérése,
a begyakorolt zenedarab előadásának meghallgatása.

A mérés a tanulók által nyújtott teljesítmények kimutatására szolgál. Az iskolában a tantervi követelményeknek való megfelelést vizsgáló tudásszint mérést alkalmazunk.

5.2. Az értékelés

Az értékelés az ellenőrzés eredményeinek elemzése, az elért eredményeket vetjük össze a kitűzött célokkal.

Az értékeléssel szemben támasztott követelmények:

- legyen nyilvános, azaz minden érintett számára hozzáférhető,
- személyre szóló, vegye figyelembe az értékelt egyén jellemzőit,
- szakszerű, feleljen meg a legszigorúbb pedagógiai és mérés-módszertani követelményeknek,
- ösztönző hatású, megerősítő jellegű,
- folyamatos és kiszámítható.

5.3. A tanulók teljesítményének értékelése

A tanulók teljesítményét tanítási év közben havonta érdemjeggyel értékeljük, félévkor és a tanítási év végén a tanulók vizsgát tesznek, munkájukat az év közben kapott érdemjegyek összevetésével osztályzattal minősítjük.

Az iskolában a hagyományos öt fokozatú osztályzati skálát alkalmazzuk.

Az osztályzatok odaítélésének szempontjai:

Jeles (5) osztályzatot kap az a tanuló, aki:

- a tantervi követelményeknek kifogástalanul tesz eleget,
- ismeri, érti, tudja a tananyagot, mindezt alkalmazni is tudja,
- a technikai és mechanizmusbeli követelményeket biztosan oldja meg és azokat zeneileg is kiválóan alkalmazza,
- szóbeli feleletei és írásbeli munkái is teljes önállóságra vallanak.

Jó (4) osztályzatot kap az a tanuló, aki:

- a tantervi követelményeknek megbízhatóan, csak kevés és jelentéktelen hibával tesz eleget,
- hasonló az ötöshöz, de apró bizonytalanságai vannak,
- a tananyag alapvető részeit tökéletesen tudja, ismereteit a feladatok megoldásában különösebb nehézség nélkül alkalmazza

Közepes (3) osztályzatot kap az a tanuló, aki :

- a tantervi követelményeknek pontatlanul, néhány hibával tesz eleget,
- a tanterv alapvető anyagát jól elsajátítja, a mechanizmusbeli nehézségeket leküzdí,
- munkáiban kisebb bizonytalanságokat mutat, amelyeket tanári segítséggel le tud küzdeni.

Elégséges (2) osztályzatot kap az a tanuló, aki:

- a tantervi követelményeknek súlyos hiányosságokkal tesz csak eleget, de a továbbhaladáshoz szükséges minimális ismeretekkel, jártasságokkal rendelkezik,
- mechanizmusbeli hibái is hátráltatják a tantervi anyag biztos alkalmazását hangban, intonációban, stb.
- elképzelései a művek zenei tartalmát illetően nagyon minimálisak, ritmushibákkal küzd és folyamatosan ellenőrzésre szorul.

Elégtelen (1) az a tanuló, aki:

- a tantervi követelményeknek nevelői útmutatással sem tud eleget tenni,
- a minimumot sem tudja.

5.4. A tanulók szorgalmának értékelése

- **Példás** az a diák, aki:

- képességeihez mérten szorgalmas,
- a tanítási órákra rendszeresen jól felkészül, s azokon aktívan közreműködik,
- szívesen olvas szakirodalmat, s így szerzett tudását megosztja társaival,
- aktív önműveléssel fejleszti tudását,
- szívesen és aktívan vesz részt a tanórán kívüli programokban, akár szervezőként is,
- ha alkalma adódik, versenyeken öregbíti iskolánk hírnevét,
- jó eredmények elérésére törekszik.

Jó a szorgalma annak a diáknak, aki:

- a képességeihez mérten általában szorgalmas,
- a tanórákra rendszeresen felkészül, s azokon aktívan részt vesz,
- felszerelése általában hiánytalan,
- a házi feladatot rendszeresen elvégzi, esetleges mulasztás esetén pótolja.

Változó a szorgalma annak, aki:

- nem teljesíti kötelességeit mindig képességei szerint,
- munkájában, feladatvégzésében felületes,
- felszerelése gyakran hiányos,
- a házi feladata sokszor hiányzik,
- nem törődik önművelésével.

Hanyag a szorgalma annak a tanulónak, aki:

- képességeihez mérten keveset tesz tanulmányi fejlődése érdekében,
- munkájában, feladatvégzésében figyelmetlen, megbízhatatlan,
- házi feladatait nem készíti el,
- munkája iránt érdektelen, közönyös.

A szorgalom elbírálásakor az egyes érdemjegyek, illetve osztályzatok eléréséhez a felsorolt szempontok közül legalább háromnak az együttes megléte szükséges.

5.5. A tanulók minősítésének, jutalmazásának elvei

Azt a tanulót, aki tanulmányi munkáját képességeihez mérten kiemelkedően végzi, aki kitartó szorgalmat tanúsít, illetve hozzájárul az iskola hírnevének megőrzéséhez és növeléséhez, az iskola dicséretben részesíti, illetve jutalmazza.

Iskolánk ezen túlmenően jutalmazza azt a tanulót, aki

- kimagasló tanulmányi eredményt ér el,
- eredményes kulturális tevékenységet folytat,
- a közösségi életben tartósan jó szervező és irányító tevékenységet, vagy kiváló eredménnyel záruló együttes munkát végez,
- példamutató magatartást tanúsít,
- bármely más módon hozzájárul az iskola hírnevének megőrzéséhez, növeléséhez.

A kiemelkedő eredménnyel végzett együttes munkát, a példamutatóan egységes helytállást tanúsító tanulói közösséget csoportos dicséretben és jutalomban lehet részesíteni.

A jutalmazás szempontjai:

- Azt a tanulót az iskola jutalomban részesíti, aki képességeihez mérten
 - példamutató magatartást tanúsít,
 - folyamatosan jó tanulmányi eredményt ér el,
 - az iskola érdekében közösségi munkát végez, iskolai, iskolán kívüli tanulmányi és kulturális versenyeken, vetélkedőkön vesz részt,
 -
 - bármely más módon hozzájárul az iskola hírnevének megőrzéséhez, növeléséhez.

A jutalmazás formái:

Az iskolai versenyek 1-3. helyezettjei oklevélben és könyvjutalomban részesülnek, melyet az iskola közössége előtt vehetnek át. Az 1. helyezett igazgatói dicséretet, a 2. és a 3. helyezettek szaktanári dicséretet kapnak.

Az egyes tanévek végén a kitűnő eredményt elért tanulók oklevelet és könyvjutalmat kapnak, melyet a tanévzáró ünnepélyen az iskola közössége előtt vehetnek át.

Az iskolán kívüli versenyeken, vetélkedőkön, illetve előadásokon, bemutatókon eredményesen szereplő tanulók dicséretben részesülnek.

IV. A ZENEI NEVELÉS FONTOSSÁGÁRÓL

/ZÁRSZÓ/

„Művészet nélkül szinte lehetetlen harmonikusan fejlett embereket nevelni. Semmi sem nevel olyan eredményesen erkölcsösségre, nem gazdagítja olyan mértékben a szellemi világot, mint a művészet. Ezek közül is elsőrendűen a zene.

Amikor zenére tanítjuk a gyerekeket, a szépség világába vezetjük be őket, amely messze túlmutat a művészeteken és az élet minden területét áthatja.

A gyerekek a fiatalok zenei képzése-a szép, a művészet, a zene megismerése, megszerettetése – kihat egész szellemi világukra, ízlésükre, eszmei meggyőződésükre, erkölcsi eszményeikre és így a ma emberének elgépiesedését is feloldhatja.

Mi, magyar zenetanárok nem zenére tanítunk, de zenével nevelünk: az egész emberen keresztül tanítunk zenére. Egy élmény soha nem lehet olyan csekély, hogy ne módosítaná további magatartásunkat. Senkit sem taníthatunk zenére anélkül, hogy egész jellemét ne alakítsuk. Viszont: mindenki játékában benne van egész lénye. A zenetanításnak az egész ember formálására kell törekednie.”

/ Teőke Marianne: A zongoratanításról/

V.
IRODALOMJEGYZÉK

A pedagógiai programok felülvizsgálatának tervezete, szerk.:Pusztai József,
Megyei Pedagógiai, Közművelődési és Továbbképző Központ, Nyíregyháza,
2000.

Dr Rókusfalvy Pál: Bevezetés a pszichológiába, EKTF Líceum Kiadó, Eger 1996.

Járdányi Pál Zeneiskola Tapolca Pedagógiai Programja és helyi tanterve,
Összeállította: a zeneiskola tantestülete Kendeh Gusztáv vezetésével, 1999.

Kozma Béla: Pedagógiai szakképzés_ Pedagógia, Comenius BT., Pécs, 1995.

Módszertani segédanyag a pedagógiai program felülvizsgálatához, módosításához
összeállította: Tompáné Balogh Mária, Pauz-Westermann Könyvkiadó Kft.,
Celldömölk, 2001.

Teőke Marianne: A zongoratanításról, Tankönyvkiadó, Budapest, 1985.

Varró Margit: Zongoratanítás és zenei nevelés, Editio Musica, Budapest, 1989.

VI.

ZÁRADÉKOK, MELLÉKLETEK

1. Érvényesség:

A tantestület megállapodása szerint a pedagógiai program érvényességi ideje 5 év, soron kívüli felülvizsgálat akkor történik, ha központi változás lesz az oktatás.

2. Nyilvánosságra hozatal:

A Nivegy-völgyi Közös Fenntartású Zeneiskola pedagógiai programjának nyilvánosságra hozatala 2004 augusztusában történt.

3. A pedagógiai program mellékletei:

- Tanszaki követelmények
- Alap és záróvizsga követelményei
- jegyzőkönyvek
- alapító okirat
- tantervek (Az alapfokú Művészetoktatás követelményei és tantervi programja alapján ROMI-SULI Könyvkiadó 1998.)
- eszközfajlesztési terv

ALAP ÉS ZÁRÓVIZSGA KÖVETELMÉNYEI

TARTALOMJEGYZÉK

A MŰVÉSZETI ÁG SPECIÁLIS SZABÁLYOZÁSA	3
A ZENEOKTATÁS ÁLTALÁNOS FEJLESZTÉSI KÖVETELMÉNYEI, FELADATAI	6
A MŰVÉSZETI ALAPVIZSGA ÉS ZÁRÓVIZSGA ÁLTALÁNOS KÖVETELMÉNYE.6 FELADATOK, SZAKMAI KÖVETELMÉNYEK.....	8
HANGSZERES TANSZAKOK:	
FURULYA.....	8
FUVOLA.....	11
GITÁR.....	14
ZONGORA.....	16
HARMÓNIKA.....	18
MAGÁNÉNEK	34
ELMÉLETI TÁRGYAK, TANSZAKOK.....	38
KÖTELEZŐEN VÁLASZTHATÓ ILLETVE VÁLASZTHATÓ TANTÁRGYAK.....	42
MŰVÉSZETI ALAPVIZSGA ÉS ZÁRÓVIZSGA KÖVETELMÉNYEI... ..	43

ALAPVIZSGA.....	43
ZÁRÓVIZSGA.....	47
A VIZSGA ÉRTÉKELÉSE.....	50

A MŰVÉSZETI ÁG SPECIÁLIS SZABÁLYOZÁSA

AZ ALAPFOKÚ ZENEOKTATÁS CÉLRENDSZERE ÉS FUNKCIÓI

1. Az alapfokú művészetoktatás követelménye és tantervi programja keretében folyó zenei nevelés alkalmat ad az érdeklődő és fogékony növendékek képességeinek fejlesztésére, biztosítja a különböző szakterületeken való jártasságok megszerzését és gyakorlását.
A képzés figyelembe veszi az életkori sajátosságokat, a tanulók érdeklődésére, tehetségére építve alakítja készségeiket és gyarapítja ismereteiket.
Lehetőséget ad az egyetemes kultúra, az európai műveltség, a nemzeti, népi hagyományok, értékek átadására, az értékmegőrzés formáinak kialakítására.
2. A program lehetőséget nyújt az esztétikai érzékenység – nyitottság, igényesség, fogékonyság – alakítása mellett a zene megszólaltatásához szükséges hangszeres és énektechnikai készségek megszerzésére, a zenei ismeretek átadására és minden zenei tevékenység tudatosítására.
3. A zeneoktatás a különböző zenei műfaj sajátosságait, a művészi megjelenítés módjait ismerteti meg a tanulókkal, miközben célja az is, hogy az önkifejezés eszköztárának gazdagításával a zene alkalmazására, befogadására készítsen fel.

A KÉPZÉS STRUKTÚRÁJA, ÓRATERVE, TANTÁRGYAI

Hangszeres tanszakok: furulya, fuvola, gitár, zongora, harmonika, magánének

Elméleti tanszakok, tantárgyak: szolfézs., zenetörténet–zeneirodalom,

Egyéb tantárgyak: zenekar,

Egyéb tanszak: kamarazene.

Évfolyamok száma

(Megjegyzés: az évfolyam számok magukba foglalják az előképző, alapfok és továbbképző évfolyamait. A képzési idő első számjegye az elméleti és egyéb előtanulmányokat jelöli.)

„A” tagozaton

- 2+10 évfolyam (furulya, fuvola, gitár, zongora, harmonika,)

Elmélet és egyéb főtanszakok

„A” tagozaton

- 2+10 évfolyam (szolfézs)
- 2+6 évfolyam (zenetörténet–zeneirodalom, zeneelmélet)
- 4 évfolyam (kamarazene)

Óraterv

Tantárgy	Évfolyamok												
	Előkép ző		Alapfok						Továbbképző				
	1	2	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Főtárgy	(2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Kötelező tárgy	2	2	2	2	2	2							
Kötelezően választható tárgy							2	2	2	2	2	2	2
Választható tárgy	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
ÖSSZESEN	2	2	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6

Az adott tanszakokon az óratervet az évfolyamok számának megfelelően kell érteni.
Az előképzőt a növendéknek nem kötelező elvégeznie.

Főtárgy:

- hangszeres és magánének tanszakok (egyéni),
- elméleti és kamarazenei tanszakok (csoportos).

Kötelező tárgy:

- szolfézs,
- zongora (adott tanszakok óratervének megfelelően).

Kötelezően választható tárgy:

- elméleti: szolfézs, zeneelmélet, zenetörténet–zeneirodalom, improvizáció (mindezek együttes műveltségi programként is taníthatók);
- gyakorlati: zongora, második hangszer, kamarazene, zenekar, kórus.

Választható tárgy: szolfézs, zeneelmélet, zenetörténet–zeneirodalom, improvizáció (mindezek együttes műveltségi programként is taníthatók) zongora, második hangszer, kamarazene, zenekar, kórus, népzene.

(Zenei ismeret: a szolfézs, zeneelmélet, zenetörténet–zeneirodalom, improvizáció tantárgyak tantervi programjai alapján, mint együttes műveltségi terület, önálló zenei alapismereteket tartalmazó helyi tanterv készíthető.)

Korrepetíció (zongorakiséret): a hangszeres (kivéve hárfa, gitár, csembaló, zongora, orgona, harmonika, szintetizátor) és magánének főtárgyhoz szorosan kapcsolódó kötelező kiegészítő foglalkozás.

A tanítási órák számára és képzési idejére vonatkozó rendelkezések

„A” és „B” tagozat, 2+10 évfolyamos (hosszú) tanszakok

A tanítási órák (foglalkozások) száma és azok képzési ideje egy heti időtartamra értendő.

Főtárgy:

„A” tagozaton minimum 2x30 perc (egyéni), vagy minimum 2x45 perc (csoportos)

Korrepetíció (zongorakiséret) ideje:

„A” tagozaton (minimum)

- 1. évfolyamig 5 perc
- 2–3. évfolyamon 10 perc
- 4. évfolyamtól 15 perc

Kötelező tárgy:

a képzési idő minimum 2x45 perc

„A” tagozaton a 4. évfolyam végéig

Kötelezően választható tárgy:

„A” tagozaton az 5–6. évfolyamon elmélet: minimum 1x45 perc

Választható tárgy:

az előképző 1. évfolyamától 1 vagy 2 foglalkozás

Hangszeres előkészítő:

- egyéni: 2x30 perc
- csoportos: 2x45 perc

Kamarazene: minimum 1x45 perc

A kamarazene csoportlétszáma a műfajnak megfelelően 2–8 fő, maximum 15 fő.

Zenekar, kórus: minimum 2x45 perc

Kötelező zongora: minimum 1x30 perc

A ZENEOKTATÁS ÁLTALÁNOS FEJLESZTÉSI KÖVETELMÉNYEI, FELADATAI

A zenei műveltség megalapozása és fejlesztése.

A zenei képességek fejlesztése (hallás, ritmusérzék, intonációs érzékenység, fogékonyság a dinamika és a hangszín különbségeire, zenei memória és fantázia, előadói és manuális készség, a zenei karakterek iránti érzékenység kialakítása).

A zenei olvasás és írás alapfokot meghaladó készségének megalapozása és kifejlesztése.

A technikai készség, az improvizációs készség és képesség, az alkotó magatartás, a kreativitás kialakítása.

Rendszerezett zenei ismeretek, általános zenei műveltség átadása.

A zenei műszavak és jelentésük megismertetése.

A zene logikájának, a harmóniai szerkezet és a forma összefüggéseinek megismertetése.

A főbb zenei stílusok sajátosságainak, a zeneirodalom nagy korszakainak, népünk zenéjének, a zene történetének és a zeneirodalom nagy egyéniségeinek megismertetése.

A kortárs zene befogadására nevelés.

A tanuló rendszeres zenehallgatásra nevelése.

Az értékes zene megszerettetése. A növendékek zenei ízlésének formálása.

A tanulók életkorának megfelelő zenei tárgyú könyvek, ismeretterjesztő művek olvasására való ösztönzés. A társművészetek iránti nyitottság kialakítása.

A zenei élet eseményei iránti érdeklődés felkeltése, illetve részvétel a zenei életben.

Tehetségfelfedezés.

A zenei pályát választó növendékek felkészítése szakirányú továbbtanulásra.

A növendékek rendszeres, céltudatos, igényes munkára, hatékony gyakorlásra nevelése.

A tanuló aktív társas muzsikálásra nevelése.

Közreműködés az egyéb intézmények kulturális rendezvényein.

Az amatőr zenekarokban, kamaragyűttesekben, kórusban történő aktív részvételre való előkészítés, ösztönzés.

Cserekapcsolatok létesítése hazai és – lehetőség szerint – külföldi zeneoktatási intézményekkel.

A MŰVÉSZETI ALAPVIZSGA ÉS ZÁRÓVIZSGA ÁLTALÁNOS KÖVETELMÉNYEI

1. A vizsgára bocsátás feltételei

Vizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészetoktatási intézmény utolsó alapfokú, illetve továbbképző évfolyamát sikeresen elvégezte, és a vizsgára jelentkezett.

2. A vizsgakövetelmények és vizsgafeladatok meghatározásának módja

A vizsgakövetelményeket, vizsgafeladatokat – valamennyi vizsgatantárgy tekintetében – az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja figyelembevételével kell meghatározni.

A vizsgán a szakmai követelményeknek megfelelő szint kérhető számon.

A vizsgafeladatokat a követelmények alapján a vizsgát szervező intézmény állítja össze oly módon, hogy azokból mérhető és elbírállható legyen a tanuló felkészültsége és tudása.

A vizsgafeladatokat a vizsgabizottság elnöke hagyja jóvá, amennyiben az nem felel meg a követelményeknek, átdolgoztathatja.

3. A vizsga egyes részei alóli felmentés

Mentesül az adott tantárgyból a művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga letétele alól az a tanuló, aki az országos tanulmányi versenyen – egyéni versenyzőként – a versenyfelhívásban meghatározott helyezést, teljesítményt, szintet eléri.

4. A vizsga minősítése

A tanuló teljesítményét vizsgatantárgyanként külön-külön osztályzattal kell minősíteni.

Szolfézs tantárgyból köztes vizsga szervezhető. A köztes vizsga eredménye a művészeti alapvizsgán figyelembe vehető.

A művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga eredményét a vizsgatantárgyakból kapott osztályzatok számtani közepe adja. Ha az átlagszámítás eredménye öt tizedre végződik, a végső eredmény meghatározásában a gyakorlati tantárgyból kapott osztályzat a döntő.

Eredményes művészeti alapvizsgát, illetve záróvizsgát tett az a tanuló, aki valamennyi előírt vizsgatantárgy vizsgakövetelményeit teljesítette.

Sikertelen a vizsga, ha a tanuló valamely vizsgarészből, illetve vizsgatantárgyból elégtelen érdemjegyet kapott. Sikertelen vizsga esetén a tanulónak csak abból a vizsgarészből, illetve vizsgatantárgyból kell javítóvizsgát tennie, amelynek vizsgakövetelményét nem teljesítette.

5. A vizsga szervezése

A művészeti alapvizsga és záróvizsga csak alapfokú művészetoktatási intézményben szervezhető.

FELADATOK, SZAKMAI KÖVETELMÉNYEK

HANGSZERES TANSZAKOK

FURULYA

A furulyatanítás szakirányú feladatai

Ismertesse meg a növendékekkel (életkoruknak megfelelő szinten)

- a furulya lehetőségeit, saját irodalmát és a furulyán is játszható egyéb művek minél szélesebb körét;
- hangszerük történetét, akusztikai sajátosságait, a furulyairodalom legkiemelkedőbb alkotó- és előadóművészeit,
- a furulyacsalád egyéb tagjait és a rokon hangszereket.

Alakítson ki könnyed hangszerkezelést:

- megfelelő légzéstechnikát, helyes befűvásmódot, test-, hangszer- és kéztartást, billentést és tudatosítsa ezeket,
- dinamikailag árnyalt, telt, színes, kifejező furulyahangot,
- differenciált hangindítást és hanglezárást,
- megfelelő tempójú repetíciót,
- laza, egyenletes ujjtechnikát,
- pontosan összehangolt nyelv- és ujjmozgást.

A fentiek eléréséhez gyakoroltasson rendszeresen

- tartott hangokat állandó és változó dinamikával, az intonáció lehetőség szerinti megtartásával,
- hangsorokat, fokozatosan táguló hangterjedelemben, különböző figurációkkal,
- a felmerülő technikai problémáknak megfelelő mozdulatsorokat, ujjgyakorlatokat.

Tegye jártassá a növendéket a furulyairodalom javát képező reneszánsz és barokk művek díszítésében.

Fordítson figyelmet

- az előkészítő hangszerként furulyázni tanulóknak alapfunkcióinak gondos megalapozására,

- a céltudatos gyakorlási módszer kialakítására,
 - a lapról olvasási készség fejlesztésére,
 - a különböző alaphangú furulyák használatakor az abc-s névvel történő helyes (nem transzponáló) olvasásra,
 - a tudatos zenei memorizálásra,
 - a művek zeneileg igényes kidolgozására,
 - az elsősorban barokk irodalomban gazdag hangszer más korokban keletkezett darabjainak tananyagba kerülésére,
 - a rendszeres társas muzsikálásra.
- Tanítsa meg a növendékeket a hangszer karbantartására.

Követelmények az előképző évfolyam(ok) elvégzése után

Abban az esetben, ha a furulya más fúvós hangszerek előkészítő hangszere, a növendék az előképző vagy az első évfolyam elvégzése után általában abbahagyja furulyatanulmányait. A növendék ebben az esetben is

- tudjon a tanult hangterjedelemben abc-s hangnévvel biztosan kottát olvasni,
- rendelkezék jól megalapozott légzéstechnikával, hangindítással és ujjtechnikával.

A növendékek egyéb hangszeres tanulmányaik után sokszor visszatérnek a furulyához; ezért az alábbiakról akkor sem mondhatunk le, ha csak előképző hangszerként foglalkozunk ezzel a hangszerrel:

- legyen képes barokk (angol) fogásrendszerű hangszer használatára,
- rendelkezék biztos hüvelykujjtechnikával.

Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

Az „A” tagozat végén (az előképző követelményein felül)

A növendék

- legyen képes a zenei anyagot életkorának, egyéni képességeinek és készségeinek megfelelő hangszerkezeléssel, kotta- és stílushűen, értelmesen tagolva, kifejezően megszólaltatni,
- rendelkezék a játszott zenei anyag megszólaltatásához szükséges koncentráló képességgel,
- legyen tisztában a hangszerkezelés alapvető tudnivalóival, alkalmazza tudatosan a helyes légzéstechnikát, befúvómódot, billentést stb.,
- legyen képes a hangok biztonságos megszólaltatására a furulya klasszikusan értelmezett hangterjedelmében f1-(f3-ig) g3-ig – in F,
- tudjon dinamikailag árnyalt, kulturált, kifejező hangot képezni,
- alkalmazza játékában a hangindítás, elválasztás és hangbefejezés különböző módjait, többek között a t, r, d hangindításokat és ezek különböző kombinációit,
- ismerje az f1-(f3) g3 hangterjedelem valamennyi hangjának fogását, a leggyakoribb segédfogásokat,
- törekedjék játékában a tiszta intonációra, javítsa tudatosan hangszere intonációs hibáit,
- rendelkezék az alapfokon játszott zenei anyag megszólaltatásához szükséges ujjtechnikával,
- tudjon önállóan hangolni,
- ismerje a hangszer karbantartásának alapvető feladatait, és végezze ezeket önállóan,
- ismerje a tanult anyagban előforduló tempó- és karakterjelzéseket, egyéb előadási jeleket, zenei műszavakat és ezek jelentését,
- a tanár útmutatásai alapján legyen képes a különböző zenei kifejezőeszközök alkalmazására (artikuláció, agogika, díszítés, lassítás, hangsúlyozás stb.),
- a tanár útmutatásai alapján legyen képes az új darabok egyszerűbb dallami díszítésére,
- ismerje a tanult előadási darabok zeneszerzőinek nevét, a művek címét, és tudja helyesen kiejteni és leírni azokat,
- ismerje a furulya történetét, rokon hangszereit,
- ismerje a furulya szerepét különböző zenei korszakokban.

További követelmények a továbbképző évfolyamok elvégzése után

Az „A” tagozat végén

A növendék

- legyen képes a hangok biztonságos megszólaltatására a furulya XX. századi elvárásainak megfelelő hangterjedelemben (e1)f1-a3(c3)-ig in F,
- alkalmazza önállóan a hangindítás és zárás különböző módjait (ízlésének és a játszott zenei anyagnak megfelelően),
- ismerje az f1-a3 hangterjedelem valamennyi hangjának fogását, a leggyakoribb segédfogásokat, tisztító- és trilla fogásokat, a háromvonalas hangok fogáslehetőségeit,
- legyen képes a segédfogások önálló megválasztására,
- rendelkezék egyenletes, laza ujjtechnikával,
- legyen fogalma a furulya történetéről, fizikai sajátosságairól, irodalmáról, különböző műfajokban betöltött szerepéről,
- legyen képes önállóan megválasztani az előadandó mű stílusának, jellegének megfelelő zenei kifejezőeszközöket, és játékában alkalmazza ezeket,
- a játszott zenei anyagot kotta- és stílushűen, értelmesen tagolva, kifejezően szólaltassa meg,
- legyen képes az új darabok egyszerűbb, de önálló dallami díszítésére,
- legyen képes megszerzett ismereteinek és hangszerkezelési szintjének megfelelő előadási darabok, kamarazenei szólamok önálló, technikailag és zeneileg igényes elsajátítására, a hibák önálló javítására,
- rendelkezék az egyéni és társas muzsikáláshoz szükséges koncentrálóképeséssel, lapról olvasási készséggel, zenei képzelőerővel.

FUVOLA

A fuvolanítás szakirányú feladatai:

- a helyes légzés kialakítása,
- a kifejező fuvolahang elsajátítása,
- a kéz-, test-, fej-, hangszer tartás lazaságának tudatosítása,
- a megismert mozgásmechanizmusok automatikussá tétele,
- a biztonságos hangszerkezelés kialakítása,
- a belső hallás fejlesztése,
- a ritmus alapérzetének biztonságos alkalmazása,
- rendszerezett zenei ismeretek átadása.

Ismertesse meg a növendékekkel

- a fuvola történetét,
- a fuvola társhangszereit (fafúvós hangszercsalád),
- a hangszer irodalmát,
- a jelentősebb alkotó- és előadóművészek munkásságát.

Tudatosítsa

- a helyes légzéstechnikára épülő ideális befúvási mód (ansatz) együttes használatát,
- a hangminőség, dinamika és intonáció összefüggéseit,
- a hangszer könnyed kezelését, a laza mozgásérzetek kialakítását,
- a fuvola hangképzésének fizikai törvényszerűségeit,
- a rendszeres és helyes gyakorlási módszer alapelveit,
- a kottahű játék – mint legfontosabb alapelv – pontos betartását.

Fejlessze a növendék zenei képességeit:

- hangszeres technikáját,
- improvizációs tevékenységét (kreativitását),
- lapról játszási készségét.

Ösztönözze a növendéket

- a lapról olvasási készség folyamatos, aktív művelésére.

Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

Az „A” tagozat végén

A növendék ismerje

- a fuvola és a fafúvós hangszerek múltját, irodalmát,
- a hangszer teljes hangterjedelmét,
- a tudatos és helyes légzéstechnikát,
- a fuvola intonációs hibáit (és tudatosan korrigálja azokat),
- a dúr és moll hangnemeket 6 #, 6 b előjegyzésig,
- a bonyolultabb ékesítések (trilla utókéval vagy anélkül, kettős ékesítés stb.) írásmódját és ritmusát,
- a különböző korok zenéinek díszítésrendszerét (pl. barokk),
- a vibrato szerepét a zenei megvalósításban,
- ismerje a tanult anyagban előforduló tempó- és karakterjelzéseket, egyéb előadási jeleket, zenei műszavakat és ezek jelentését,
- ismerje a tanult előadási darabok zeneszerzőinek nevét, a művek címét, és tudja helyesen kiejteni és leírni azokat,
- a jelentősebb fuvolás előadóművészeket.

Legyen képes

- a kiegyenlített és kifejező hang elérésére a tiszta intonáció megtartásával,
- a különböző hangindítások és hangbefejezések megvalósítására,
- a különböző nyelvütések (szimpla és dupla staccato) gyorsaságának fejlesztésére,
- az önálló hangolásra,
- a könnyebb technikai problémák elemző gyakorlására,
- a kottahű játékra és folyamatos, mérsékelt tempójú lapról olvasásra,
- hosszabb zenei gondolatok egy levegővel történő összefogására,
- a különböző artikulációs előírások megszólaltatására (staccato, tenuto, legato, marcato stb.),
- egyenletes, pergő-technikához vezető ujjgyakorlatok fokozatos gyorsítására.

További követelmények a továbbképző évfolyamainak elvégzése után

Az „A” tagozat végén

A növendék legyen képes

- a szép, kifejező hang tudatos megteremtésére,
- a tiszta intonációra,
- a hangszerét könnyedén kezelni,
- a levegő tudatos beosztására,
- hosszabb zenei gondolatok egy levegővel történő összefogására,
- a nagyobb lélegzetű, összetett feladatokat tartalmazó etűdök eljátszására,
- a vibrato sűrűségének fokozására, az amplitúdó nagyságnak változtatására és helyes alkalmazására,
- a különböző zenei korok stílushű díszítéseinek önálló alkalmazására,
- a technikai és zenei szempontból tudatos, elemző gyakorlásra, a pontos ritmus feltétel nélküli megtartására,
- az értelmes, tagolt, árnyalt előadásra,
- a legfontosabb zenei karakterek megjelenítésére,
- önállóan 1-2 ütemes rövid zárlati kadenciák (pl. futamok, akkordfelbontás, skálamenetek stb.) rögtönzésére,
- egyszerűbb javítási műveletek elvégzésére (pl. csavar meghúzása, rugó visszatétele, a hangoló dugó folyamatos ellenőrzése stb.).

A növendék rendelkezzen

- megfelelő hangszeres technikával, előadói és formálókészséggel,
- képzelőerővel,
- biztos zenei memóriával,
- koncentrálóképeséssel,

- olyan lapról olvasási készséggel, amely a kamarazenei és zenekari játékhoz szükséges,
- olyan bejátszási módszerrel, amelynek birtokában a jó befűvási érzetek rövid időn belül elérhetők,
- a tudásszintjének megfelelő önállósággal a játszandó művek kiválasztásánál.

A növendék tudja alkalmazni

- a hang képzésének fizikai törvényszerűségeit (légzés, rekesz, felhangok stb.),
- a különböző artikulációs előírásokat (staccato, legato, tenuto, marcato stb.).

GITÁR

A gitártanítás szakirányú feladatai

Ismertesse meg a növendékekkel (életkoruknak megfelelő szinten)

- a gitár felépítését, akusztikai sajátosságait, hangolását, a hangszer lehetőségeit,
- a gitár irodalmát, történetét, a gitáriródalom legkiemelkedőbb alkotó- és előadóművészeit,
- a gitáron megszólaltatható főbb zenei stílusok előadási sajátosságait,
- a leggyakrabban előforduló akkordokat és akkordfűzéseket.

Alakítson ki könnyed hangszerkezelést:

- helyes test-, hangszer- és kéztartást és tudatosítsa ezeket,
- dinamikailag árnyalt, telt, színes, kifejező gitárhangot,
- differenciált pengetést és helyes fogástechnikát,
- laza, egyenletes kar- és ujjtechnikát,
- a két kéz pontosan összehangolt mozgását.

Tanítsa meg

- a játszott művek karakterének, tempó és dinamikai jellegzetességeinek kifejezését,
- a legato játékot,
- a staccato, portato, tenuto játékmód alkalmazásával az artikuláció megvalósítását,
- a gitárjáték alapvető technikai elemeit (fekvésváltás, barré, kötések, apoyando, tirando, arpeggio, törtakkordok),
- a tompítás különféle lehetőségeit.

A fentiek eléréséhez gyakoroltasson rendszeresen

- hangsorokat különböző figurációkkal,
- a felmerülő technikai problémáknak megfelelő mozdulatsorokat, ujjgyakorlatokat.

Ösztönözze a növendékeket a helyes hangszertechnika folyamatos gondozásával szép gitárhangszín elsajátítására.

Fordítson figyelmet

- a céltudatos gyakorlási módszer kialakítására,
- a precíz hangszerhangolásra,
- a tudatos zenei memorizálásra,
- a művek zeneileg igényes kidolgozására,
- a rendszeres társas muzsikálásra.

Alakítsa ki a lapról játék technikáját, mindig az előző év nehézségi szintjén gyakoroltatva.

Tanítsa meg a növendékeket a legszükségesebb karbantartási feladatok elvégzésére.

Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

Az „A” tagozat végén

A növendék rendelkezzen a gitárjátékhoz szükséges koncentrálóképeséggel.

Alkalmazza a 6 év során elsajátított zenei és technikai ismereteket. Különböző stílusú darabok önálló feldolgozásával és memorizálásával artikulált, dinamikailag árnyalt hangszerjátékot valósítson meg.

Ismerje

- a gitár hangjait, tudja hangszerét behangolni,
- a tanult anyagban előforduló tempó- és karakterjelzéseket, egyéb előadási jeleket, zenei műszavakat és ezek jelentését,

– a tanult előadási darabok zeneszerzőinek nevét, a művek címét, és tudja helyesen kiejteni és leírni azokat.

Ismerje és készségi szinten alkalmazza a gitárjáték alapvető technikai elemeit:

- a fekvésjátékot, fekvésváltást,
- a kis és nagy barré-t,
- a kötéseket (ráütés, elpengetés),
- a dallamjátékot apoyando és tirando pengetéssel,
- az akkordfelbontás (arpeggio) különböző formáit,
- a törtakkord megszólaltatását,
- a nem kívánt hangösszezsengések tompítását (jobb és bal kézben egyaránt).

Legyen képes különböző játékmódok megvalósítására:

- dallam akkordkísérettel (pl. Neusiedler-darabok),
- harmóniafelbontásos játék (pl. Carcassi, Diabelli, Giuliani),
- egyszerű többszólamú darabokban szólamvezetés, dallamkiemelés (pl. Losy, Champion, Robert de Visée).

Rendelkezzék az egyszerű kortárs darabok (pl. Borsody, Brouwer) eljátszásához szükséges zenei alapismeretekkel és technikai készségekkel.

Repertoárjának egy részét tudja kotta nélkül játszani.

További követelmények a továbbképző évfolyamainak elvégzése után

Az „A” tagozat végén

Rendelkezzék a növendék ismeretekkel

- a fontosabb korok és stílusok gitáron megszólaló darabjainak jellemző vonásairól,
- a különféle hangeffektusokról és azok használatáról (rasgueado, üveghang, étouffé, dobolás),
- a gitárdarabok szerzőinek és előadóművészeinek munkásságáról,
- a hangszer múltjáról, hagyományairól.

Legyen képes az életkorának és képességeinek megfelelő zene még árnyaltabb, kifejezőbb előadására, mely kiterjed a kötetlenebb előadású romantikus és impresszionista művekre is.

ZONGORA

A zongoratanítás szakirányú feladatai

Ismertesse meg a növendékekkel

- a zongora alapvető sajátosságait, felépítését, működésének elvét (kalapács-mechanika, pedálszerkezet, hangolás), akusztikai sajátosságait,
- a hangszer gazdag irodalmának legjelentősebb zeneszerzőit és előadóművészeit,
- a hangszer kialakulásának vázlatos történetét.

Alakítson ki

- a testarányoknak megfelelő elhelyezkedéssel természetes hangszerkezelést,
- megfelelő kéztartást,
- független játszóapparátust (ujjak, kar), a kezek önállóságával,
- rugalmas, laza ízületeket (váll, könyök, csukló, ujjtő),
- az adottságok alapján kiegyenlített zongoratechnikát (sima pozícióváltást, a kezek ügyes alá- és fölétevését),
- differenciált billentést, ujjvégérzetet.

Tegye képessé a növendéket arra, hogy

- tudjon a billentyűzet teljes terjedelmében tájékozódni és azon játszani,
- tudja a zongorajáték alapelemeit, játékmódjait (skála, hármashangzat, futam, kettősfogás, tremolo, trilla, díszítés), a billentésmódokat (legato, staccato, tenuto, leggiero, portato, non legato) a zenei anyaghoz alkalmazni,
- tudja a zongorapedálokat megfelelően használni (prolongációs, bal – tompító, jobb),

- a mű mondanivalójának megfelelően tudja kifejező hangon, hangszínen hangerőben, gazdagon megszólaltatni a hangszert, a zenei karaktereket megvalósítani,
- a zongoradarabokat stílus- és kottahűen játszani.

Fejlessze a növendék

- muzikalitását a hajlékony, dinamikában árnyalt dallamformálással, a dallam és kíséret viszonyának igényes kimunkálásával, billentéskultúrával,
- zenei hallását, a tiszta intonációt, a melodikus, a polifon és funkciós hallást,
- metrum- és ritmusérzékét, az egyenletes tempótartását,
- kottaolvasási készségét, lapról játékát, memóriáját,
- hangszerkezelését, technikáját az ügyesítőket, az ujjgyakorlatokat, etűdök, skálák alkalmazásával.

Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

Az „A” tagozat végén

A növendék ismerje

- hangszere alapvető sajátosságait, működési elvét (kalapács-mechanika, pedálszerkezet, húrozat, hangolás, rezonáns szekrény),
- a zongorairodalom legjelentősebb alkotóit és alkotásait,
- a tanulandó zenemű formáját és vázlatos harmóniai szerkezetét,
- a kottában előforduló jeleket és zenei műszavakat, különös tekintettel a hangszerre vonatkozó speciális utasításokra (pl. una corda, prol. ped.),
- a kortárs zenei notáció alapvető jelzéseit,
- a tanult előadási darabok zeneszerzőinek nevét, a művek címét, és tudja helyesen kiejteni és leírni azokat.

Legyen képes

- természetes hangszerkezelésre és az ehhez szükséges gyakorlatok elvégzésére,
- egyenletes és helyes tempóban, pontos ritmusban zongorázni,
- zenei és technikai szempontból tudatos, önálló gyakorlásra,
- a zongorajáték során előforduló különböző játékmódokat, játékformákat (skála, hármashangzat, futam, kettősfogás, tremolo, trilla, díszítés), billentésfajtákat (legato, staccato, tenuto, leggiero, portato, non legato) a zenei anyaghoz alkalmazni,
- a játszandó zongoraművek értelmes tagolására,
- a zenei karakterek megvalósítására,
- a zongorapedálok használatára (elő-, után- és együttnyomás),
- életkorának és képességeinek megfelelően a zongorázandó anyag kottahű, stílusos, dinamikailag változatos és kifejező előadására,
- az együttzenélésre (négykezes, hatkezes, kézzongorás darab, zongorakíséret).

Rendelkezzék

- biztonságos kotta- és lapról olvasási készséggel,
- adottságainak megfelelő zenei memóriával,
- képességei alapján kiművelt zenei hallással.

További követelmények a továbbképző évfolyamainak elvégzése után

Az „A” tagozat végén

A növendék ismerje

- hangszere múltját, irodalmát és a jelentősebb külföldi és hazai előadóművészeket (pl. Sz. Richter, Rubinstein, Fischer Annie, Cziffra György...),
- a kottában előforduló jelek és zenei műszavak pontos jelentését, különös tekintettel a zongorára vonatkozó speciális utasításokra.

Legyen képes

- technikai és zenei szempontból tudatos, önálló munkára,

- a zongorajáték során előforduló különböző játékmódokat, játékformákat (skála, hármashangzat, futam, kettősfogás, tremolo, trilla, díszítés), billentésfajtákat (legato, staccato, tenuto, leggiero, portato, non legato) a zenei anyaghoz alkalmazni,
- saját kézzalkatának megfelelő ujjrendek készítésére,
- a zongorapedálok tudatos használatára,
- a zongoraművek formálására és kifejező előadására.

Rendelkezzék

- olyan zenei műveltséggel, amely képessé teszi az értékes zene befogadására,
- az együttzenélés igényével.

HARMONIKA

A harmonikatanítás szakirányú feladatai

Ismertesse meg a növendékekkel

- a harmonika alapvető sajátosságait, felépítését, működésének elvét, akusztikai sajátosságait, regisztereit, azok elnevezéseit,
- a hangszer történetét, fajtáit, a rokon billentyűs hangszereket.

Alakítson ki könnyed hangszerkezelést:

- helyes hangszer-, test-, kar- és kéztartást,
- dinamikailag árnyalt, telt, színes, kifejező harmonikahangot,
- sokszínű billentéskultúrát,
- kidolgozott légszekerényvezetést,
- a művek karakterének megfelelő regisztrálási képességet,
- gyors és megbízható regiszterváltási készséget,
- differenciált hangindítást és hanglezárást,
- laza, egyenletes ujj- és kartechnikát,
- a két kéz függetlenségét,
- a különböző testrészek összehangolt munkáját.

A fentiek eléréséhez gyakoroltasson rendszeresen

- dúr és moll skálákat különböző tempókban és billentésmódokkal, párhuzamosan és ellenmozgásban, oktáv, terc, szext és decima távolságban,
- hármashangzatokat akkordfogásban, különböző felbontásokban, futamokban, a skálákhoz hasonló módokon,
- a felmerülő technikai problémáknak megfelelő mozdulatsorokat, ujjgyakorlatokat,
- technikai gyakorlatokat, etűdöket.

Fordítson figyelmet

- a céltudatos gyakorlási módszer kialakítására,
- a lapról olvasási készség fejlesztésére,
- a tudatos zenei memorizálásra,
- a művek zeneileg igényes kidolgozására,
- a rendszeres társas muzsikálásra.

Fejlessze a növendék

- zenei hallását, a tiszta intonációt, a melodikus, a polifon és funkciós hallást,
- metrum- és ritmusérzékét, az egyenletes tempótartást,
- hangszerkezelését, technikáját, a kezek függetlenségét az ujjgyakorlatok, etűdök, skálák alkalmazásával,
- légszekerénykezelését,
- muzikalitását a hajlkony dallamformálással, a dallam és kíséret viszonyának igényes kimunkálásával, billentéskultúrával.

Tanítsa meg az alapvető karbantartási feladatokat.

Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

Az „A” tagozat végén

Ismerje a növendék

- a zeneművek stílusához jól illeszkedő regiszterek, hangszínek kiválasztásának alapvető szempontjait, a regiszterkapcsolók jeleit, a regiszterek oktávfekvéseit,
- a tanult anyagban előforduló tempó- és karakterjelzéseket, egyéb előadási jeleket, zenei műszavakat és ezek jelentését,
- a tanult előadási darabok zeneszerzőinek nevét, a művek címét, és tudja helyesen kiejteni és leírni azokat.

Tudja

- hangszerét helyesen tartani,
- a légszekrény-technikai elemeket automatikusan használni.

Legyen képes

- előre megtervezett légvezetéssel játszani,
- a záróhangokat légszekrényrel zárni,
- differenciált dinamika alkalmazására,
- valamennyi dinamikai tartomány alkalmazására,
- a zenei formát visszatükröző légvezetésre,
- a bal kéz valamennyi funkciójának használatára,
- szépen vezetett crescendo, decrescendo ívek megvalósítására,
- a hangszere regisztrálási lehetőségeit kihasználni,
- zeneműveket fejből is előadni.

Rendelkezzék

- évfolyamának megfelelően kiművelt hangszeres technikával,
- helyes kéztartással,
- telt, erőteljes mf alaphanggal,
- kifejező játékmóddal,
- a zeneművek stílusának, karakterének megfelelő előadásmóddal,
- a hangszere karbantartására vonatkozó alapvető ismeretekkel.

További követelmények a továbbképző évfolyamok elvégzése után

Az „A” tagozat végén

Ismerje és legyen képes megfelelően előadni a kortárs külföldi és magyar szerzők harmonikaműveit.

Legyen képes

- a tanult kéz- és légszekrénytechnikai elemeket egy meggyőző zenei kifejezés szolgálatába állítani,
- az alapfok évfolyamaiban elért színvonalának eredményes megőrzésére, annak lehetőség szerinti továbbfejlesztésére,
- pontos levegőgazdálkodásra hosszabb légszekrényutak esetén, differenciált dinamika és kifejező játékmód mellett is,
- különböző korok és stílusok előadási darabjainak ízléses, igényes előadására,
- egyszerűbb műveket zeneileg és technikailag önállóan megoldani,
- kamarazenei művek előadásában közreműködni.

Rendelkezzék

- kiművelt hangszeres technikával,
- helyes kéztartással,
- telt, erőteljes mf alaphanggal,
- kifejező játékmóddal,
- a zeneművek stílusának, karakterének megfelelő előadásmóddal,
- a hangszere karbantartására vonatkozó alapvető ismeretekkel.

MAGÁNÉNEK

A magánének-tanítás legfőbb sajátossága, hogy a technikai, zenei képzés mellett alapfeladata az énekhang (mint hangszer) kiépítése, képzése. Erre csak a mutálás befejezése után kialakult hangképzőszervek (felnőtt gége, illetve hangszalagok) alkalmasak, így a magánének-tanulást 15-18 éves korban érdemes elkezdni (ez nemtől és hangfajtól függően változik).

A magánének tárgy tanításának a célja, hogy

- adjon helyes alapot a tanulók hanggi adottságai és zenei képességei optimális kifejtéséhez,
- felkészítse a tanulókat a vokális társas muzsikálásra,
- nyújtson segítséget az énekhang és beszédhang karbantartásában.

A magánének tárgy tanításának szakirányú feladatai:

Ismertesse a tanulókkal

- az emberi hang anatómiai, működésbeli, hangfaji sajátosságait, technikai lehetőségeit,
- a vokális irodalmat, annak jeles alkotó- és előadóművészeit,
- a különböző éneklési technikák (legato, staccato, portato, leggiero, tenuto) alkalmazását.

Alakítson ki

- helyes légzési módot,
- tiszta intonációs képességet,
- a tanuló saját hangterjedelmében egységes hangszínt,
- árnyalt dinamikai megoldásokat,
- igényt és képességet a rezonáns üregek és a rekesz minél szakszerűbb alkalmazására,
- érthető és szép szövegmondást,
- helyes hangeszményt.

A fentiek eléréséhez gyakoroltasson rendszeresen

- beéneklő-, hangképző-, hangterjedelem-növelő gyakorlatokat,
- rezonancia- és rekesz-gyakorlatokat,
- szövegmondó feladatokat,
- koloratúra-, trilla- és díszítő gyakorlatokat.

Fordítson figyelmet

- a tanuló saját hangjának helyes hangfaji megítélésére,
- a céltudatos gyakorlási módszer kialakítására,
- a lapról éneklési készség fejlesztésére,
- a tudatos zenei memorizálásra,
- a művek zeneileg és énektechnikailag igényes kidolgozására,
- a rendszeres társas éneklésre.

Tanítsa meg a tanulókat hangképző szervük egészségi állapotának felmérésére, és a szükséges egészségügyi tennivalókra.

Követelmények a program elvégzése után

Az „A” tagozat végén

A tanuló ismerje

- az emberi hang anatómiai, működésbeli, hangfaji sajátosságait, technikai lehetőségeit,
- a vokális irodalmat, annak jeles alkotó- és előadóművészeit,
- a tanult anyagban előforduló tempó- és karakterjelzéseket, egyéb előadási jeleket, zenei műszavakat és ezek jelentését,
- a tanult művek zeneszerzőinek nevét, a művek címét, és tudja helyesen kiejteni és leírni azokat.

Tudjon

- az énekléshez szükséges módon helyesen lélegezni,
- könnyed izomérzet mellett az előadandó mű kívánalmi szerinti hangot adni,
- tisztán intonálni,
- hangfajának hangterjedelemén belül színben egyöntetűen, dinamikailag pedig árnyaltan énekelni,
- bánni rezonáns üregeivel, illetve rekeszével, és azokat maximálisan kihasználni,
- érthető és szép szövegmondással énekelni és beszélni,
- összhangot teremteni a szöveg és a zenei anyag között,
- értelmezni és megvalósítani tempóbeli és dinamikai előírásokat a tanult darabokban,
- zeneműveket az évfolyamának és egyéni képességeinek megfelelően stílushűen, művészi kifejezéssel megszólaltatni.

Legyen képes

- rendszeres gyakorlásra, a saját hangképző szerv feletti ellenőrzésre,
- helyes hangeszmény kialakítására, elsősorban saját hangjának helyes hangfaji megítélésére, ezen belül az eszményi hangzás elérésére.

Rendelkezzék

- megfelelő zenei memóriával, koncentráló- és állóképességgel,
- jó előadói készséggel, művészi fantáziával, a közönséggel való kapcsolatteremtési készséggel.

ELMÉLETI TÁRGYAK, TANSZAKOK

SZOLFÉZS

A szolfézstanítás *célja* a zenei képességek sokoldalú fejlesztése és olyan zenei gondolkozás kialakítása, amely segíti a zenét tanuló növendéket a zenei anyag helyes értelmezésében és megszólaltatásában.

A szolfézs tantervi program e cél elérését kívánja segíteni azzal, hogy

- az általános zenei képességek fejlesztését és
- a zenei alapismeretek elsajátítását pedagógiai folyamattá szervezi.

Külön figyelmet fordít arra, hogy e folyamat gazdagítsa a növendéket a zene megszólaltatásának és befogadásának örömeivel.

A szolfézstanítás szakirányú feladatai:

- a növendék személyiségének erkölcsi és szellemi formálása; érzélemvilágának kibontakoztatása, nemzeti identitástudatának megalapozása,
- átfogó zenei műveltség kialakítása,
- a hangszerstanulás segítése,
- a társművészetek iránti nyitottság megalapozása,
- a zenei készségek kiművelése, a képességek fejlesztése (mind befogadásban, mind reprodukálásban) az alábbi területeken:
 - ritmus-metrum,
 - tiszta intonáció,
 - tájékozódás a magassági viszonyokban (relációk, hangközök),
 - dallamhallás,
 - többszólamúság - harmóniaazonosítás,
 - zenei olvasás-írás,
 - zenei szerkezet (forma, frazeálás, agogika),
 - zenei memória,
 - rögtönzés,
 - zenehallgatás (szemben az előbbiekkal: a szintetizáló hallás fejlesztése),
- a zenei pályára készülő növendékek felkészítése a továbbtanulásra.

A szolfézstanítás – a hangszertanítással szerves egységben – a zene megszerettetését, a későbbi öntevékeny muzsikálás és zenehallgatás iránti igény kialakulását kívánja megalapozni.

Követelmények a program elvégzése után

Általános követelmények

Rendelkezzék a növendék

- olyan készetéssel, mely a választott – eddig tanult – muzsikálási formát élete szerves részévé teszi,
- mindazokkal a zenei készségekkel, jártasságokkal, ismeretekkel, melyek eszközt biztosítanak a zene stílushű megszólaltatásához,
- olyan zenei áttekintőképességgel, melynek birtokában önállóan meg tudja oldani a képesség-készség szintjének megfelelő zenei feladatokat,
- a tanulmányai során elsajátított készség- (K), jártasság- (J), ismeret-repertoárral (I).

Követelmények az alapfok elvégzése után

Hangszeres tanszakok és szolfézs főtanterv „A” tagozat

Ismerje a növendék a ritmuselemeket a harminckettedektől az egész értékű kottáig (I). Tudjon tájékozódni ezeknél nagyobb és kisebb értékekben is.

Ismerje fel hallás után és kottaképről az alábbi ritmusképleteket: szinkópa, éles és nyújtott ritmus, egyszerűbb átkötések (K).

Legyen jártas ezek diminuált és augmentált formáiban is (J).

Legyen áttekintőképessége a $\frac{2}{4}$, $\frac{3}{4}$, $\frac{4}{4}$, $\frac{3}{8}$, $\frac{6}{8}$, $\frac{2}{2}$, $\frac{3}{2}$, $\frac{4}{2}$ -es ütemekben (K).

Ismerje az egyszerűbb aszimmetrikus metrumokat (J-I).

Legyen biztos tájékozottsága a relatív és abszolút rendszerben (könnyebb alterációkban is) 4 #, 4 b-ig (K).

Ismerje a pentaton hangsort (J-I).

Tudja a dúr és moll hangsorokat 7 #, 7 b-ig (J). Ismerje a háromféle moll hangsort (J-I), ismerje a modális hangsorokat (J-I).

Tudja megállapítani a hangnemeket – hangszeres anyagához kapcsolódóan is (K).

Legyen tájékozott a hangmagassági viszonyokban:

- ismerje fel hallás után az oktávon belüli tiszta, kis és nagy hangközöket (K),
- ismerje a bővített szekund, bővített kvart, szűkített és bővített kvint, szűkített szeptim hangközöket; tudja ezeket kottaképről is azonosítani (J).

Ismerje a négyféle hármashangzat, a dúr és moll fordítások, valamint a dominánsseptim-hangzat felépítését (K). (A szűkített és bővített hármashangzatok megfordításait csak ismeret szinten.)

Legyen képes ezeket hallás után felismerni, és kottaképről azonosítani (K).

Ismerje a mollbeli VII. fokú szűkített szeptimhangzat felépítését (I).

Ismerje a funkciós főakkordokat 4 #, 4 b-ig (K). Tudja ezeket kottaképről felismerni hangszeres anyagához kapcsolódóan is (J-I).

Ismerje a funkciós vonzást (I).

Ismerje a hangnemi kitérés és moduláció fogalmát. (J-I)

Tudjon lejegyezni:

– rövid szótagszámú, tempo giusto magyar népdalt szöveggel (K),

– igen könnyű műzenei periódust, funkciót jelző basszussal (K).

Legyen képes fentieknek megfelelő nehézségi fokú dallamot lapról olvasni (K).

Ismerje és tudja kottaképről is azonosítani (hangszeres tanulmányaiban alkalmazni):

– a magyar népzene stílusjegyeit,

– a periódus fogalmát,

– a kis formákat,

– a triós formát,

– a szonátaformát,

– a rondót,

– a barokk és klasszikus táncokat (J-I).

Rendelkezzék alapvető zenetörténeti tájékozottsággal: a zenetörténeti korok, kiemelkedő zeneszerzők, műfajok ismeretével (J-I).

Legyen képes zenehallgatás alapján felismerni barokk, klasszikus, romantikus és XX. századi zenét.

Ismerje a leggyakrabban előforduló zenei kifejezéseket.

Zenei anyag

Tudjon

– 20 magyar népdalt élményszerű előadásban megszólaltatni (kotta nélkül),

– 20 műzenei szemelvényt (ebből 10-et kotta nélkül) énekes, vagy hangszeres előadásban megszólaltatni a következő zenetörténeti korokból arányosan:

a) középkor,

b) reneszánsz,

c) barokk,

d) klasszika,

e) romantika,

f) XX. század.

(Ezen belül dalok, táncok, kánonok és társas énekek; témák nagyobb terjedelmű művekből.)

Követelmények a továbbképző évfolyamainak elvégzése után

Az „A” tagozat végén

Ismerje és tudja alkalmazni – az alapfokon tanultakon túl – a zenehallgatási anyagban, hangszeres darabjaiban és a tanult készségfejlesztési anyagban előforduló ritmuselemeket és -képleteket (K).

Legyen áttekinthetősége a $\frac{9}{8}$, $\frac{6}{4}$ -es és a zenei anyagban előforduló egyéb ütemekben (K).

Ismerje az aszimmetrikus metrumokat (I).

Rendelkezzék biztos tájékozódóképességgel a relatív és abszolút rendszerben (alterációkban is) 7 #, 7 b-ig (K).

Ismerje a dallamhangok szerepét, tudja ezeket zeneileg értelmezni:

– melizma,

– főhang,

– váltóhang,

– átmenőhang (J-I).

Ornamensek (I).

Ismerje a kvintkört. (J)

Tudja a dúr és háromféle moll hangsorokat, a vezetőhangokat 7 #, 7 b-ig (J-I).

Ismerje

- az egészhangú skálát,
- az akusztikus hangsort,
- a modellskálákat,
- a Reihe-t (J).

Tudja

- a dodekafónia,
- az aranymetszés fogalmát (J-I).

Ismerje

- a hármas- és négyeshangzatok felépítését (dominánsszeptim, mollbeli VII. fokú szűkített szeptim), ismerje fel hallás után, tudja azonosítani kottaképről és felépíteni abszolút rendszerben (K),
- a cluster fogalmát.

Rendelkezzék biztos tájékozottsággal a funkciós zenében:

- ismerje fel a funkciókat hallás után (K),
- ismerje a funkciós fő- és jellegzetes mellékhármasokat (K-J),
- ismerje az alterációk szerepét (J-I),
- ismerje fel a hangnemi kitérést és modulációt – kottakép alapján (J-I).

Ismerje a romantika hangzásvilágának jellegzetességeit:

- alterációk,
- tercrokonság (I).

Ismerje a tonalitás felbomlásának elvét, ismerje a bi- és a politonalitást (I).

Ismerje a legfontosabb zenei szerkesztésmódok fogalmát.

Tudja ezeket alkalmazni hangszeres tanulmányaiban is.

Ismerje

- a barokk szonátaformát,
- a Scarlatti-féle szonátaformát,
- a klasszikus szonáta-rondót és a
- romantikus szonátát (I-J).

Tudjon lejegyezni

- könnyű klasszikus periódust funkciót jelző basszussal,
- könnyű romantikus dallamot, vagy szemelvényt (K).

Tudjon lapról olvasni fentiek nehézségi fokának megfelelő dallamot.

Rendelkezzék alapos zenetörténeti tájékozottsággal, zenetörténeti korok, kiemelkedő zeneszerzők, műfajok ismeretével (I-J).

Ismerje fel hallás után a főbb zenetörténeti korok stílusjegyeit, jellemző műfajait, formáit. Tudja ezeket néhány társművészeti alkotással összekapcsolni.

Zenei anyag

Tudjon a növendék

- 20 magyar népdalt élményszerű előadásban megszólaltatni (10 régi, 10 új stílusút, ebből néhány parlando, rubato, díszített népdalt),
- ismerjen minden zenetörténeti korszakból 5-5 jelentős művet, válogatva a következőkből:
 - gregorián zene,
 - reneszánsz kórusmuzsika (Palestrina, Lassus),
 - a középkor hangszeres világi zenéje,
 - kora barokk (Monteverdi, Pucell),
 - barokk:
 - J. S. Bach (invenció, fuga, korál, szvit, oratorikus művek),
 - Händel (oratórium, concerto),
 - Corelli, Vivaldi (concerto, concerto grosso),
 - klasszicizmus:
 - szonáta,

- szimfónia,
- kamarazene,
- opera,
- versenymű,
- romantika:
 - zongoramuzsika (Chopin, Liszt),
 - dal,
 - szimfonikus költemény,
 - opera,
- a századforduló zenéje:
 - impresszionizmus,
 - második bécsi iskola,
- Bartók, Kodály, Sztravinszkij,
- kortárs zeneszerzők.

ZENEELMÉLET

A program *célja*, hogy

- biztosítsa a zene iránt érdeklődő növendék számára, hogy művelt, zeneértő emberré válhasson,
- érje el sajátos eszközeivel, hogy a megszerzett ismereteket önállóan is alkalmazó növendékeket neveljen,
- mutasson rá az egyes művészeti stíluskorszakokban a zene és a társművészetek kapcsolatára,
- adjon alapos elméleti felkészülést a főiskolai felvételi vizsgához,
- tegye alkalmassá a növendéket, hogy speciális felkészítéssel felvételi vizsgát tessen a zeneművészeti szakközépiskola zeneszerzés tanszakára.

A zeneelmélet-tanítás szakirányú feladatai:

- fejlessze a zenei összefüggésekben való eligazodó-, elvonatkoztató- és rendszerezőképeséget,
- a növendék szerezzon jártasságot a funkciós zene összetevőinek ismeretében (harmónia, dallam, ritmika, forma stb.),
- ismertesse meg a növendéket – zenei és általános tanulmányait, érdeklődését is figyelembe véve – az európai zenetörténet más korszakaival is,
- alakítsa ki azt a látásmódot, mellyel a zenei összefüggéseket – egy-egy tanulmányi időszaknak megfelelően – a növendék önállóan is meg tudja közelíteni,
- ösztönözze a növendéket, hogy az elsajátított ismeretek alapján, tanulmányaiból kiinduló zenei gondolatokat fogalmazzon meg (reproduktívból produktív tevékenység),
- segítse a növendéket a hangszeres tanulmányaiban felmerülő problémák megoldásában (dallamvezetés, forma, harmónia, hangnem stb.).

Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

A növendék ismerje

- a bécsi klasszikus funkciós zene harmónia- és formavilágának alapvető jelenségeit,
- fel hallás után a tanult zenei formákat,
- fel hallás után és nevezze meg a tanult harmóniai fordulatokat.

A növendék legyen képes

- az általa tanult hangszeres darabokban a tanult zenei formákat felismerni, az elméleti ismereteket az előadásban tudatosan alkalmazni,
- a tanult zenei formákat részletesen elemezni kottából,
- egyszerűbb zenei anyagban ének-zongora együtt-játékra,
- diktálás után a tanult harmóniai fordulatokat zongorázni.

A növendék tudja

- diktálás után a feldolgozott harmóniai fordulatokat foksámokkal, számozott basszussal vagy négyszólamúságban lejegyezni (szűk fekvésben),

- egyszeri hallás után a tipikus zenei formákat vázlatosan, illetve többszöri hallás után részletesen elemezni,
- az összetett autentikus kadenciát (4 #, 4 b előjegyzésig) emlékezetből, illetve példákat játszani, diktálás után zongorázni (4 #, 4 b előjegyzésig).

További követelmények a továbbképző évfolyamainak elvégzése után

A növendék ismerje meg

- a reneszánsz modális harmóniai fordulatokat (motetták alapján),
- a barokk polifon szerkesztésmódokat (Bach-invenciók és -fűgák alapján),
- a diatonikus összhangzattant, s egy-egy jellegzetes alterációt a stíluskörön belül,
- a romantikus kis formákat, elsősorban dalokon és zongoradarabokon keresztül,
- a XX. század alapvető zenei irányzatait.

A növendék legyen képes

- a különböző tanult stílusok harmóniai és formatani jelenségeiben tájékozódni,
- kottából a tanult harmóniákat, zenei formákat részletesen elemezni,
- a tanult harmóniai fordulatokat diktálás után, illetve fejből mintapéldákat zongorázni.

A növendék tudja alkalmazni az általa tanult hangszeres darabok elemzése során – vagy új mű esetében – a zeneelmélet tárgyban szerzett ismereteit (formai, harmóniai, dallami).

ZENETÖRTÉNET–ZENEIRODALOM

A zenetörténet–zeneirodalom tanításának a *célja*, hogy

- a zene iránt érdeklődő, művelt embereket neveljen, akik zeneiskolai tanulmányaik során képessé válnak a további (egyéni) önművelésre, valamint a zene aktív (öntevékeny) művelésére,
- legyen lehetőségük zenei műveltség szerzésére azoknak is, akik nem tanultak hangszerrel, illetve egyéb elfoglaltságaik miatt már nem, vagy csak kisebb intenzitással képesek hangszeres tanulmányokat folytatni.

A zenetörténet–zeneirodalom tanításának szakirányú feladatai:

- a zene iránti fogékonyság elmélyítése, a zenei ismeretek bővítése,
- hosszú távon a teljes zenetörténet átfogó megismertetése.

Az egyes zenetörténeti stíluskorszakok mestereinek, műfajainak, alkotásainak részletesebb megismertetése, elemzése, széleskörű kitekintéssel az adott kor főbb tendenciáira, stílusjegyeire, társzművészeire, mestereire, alkotásaira.

Neveljen az értékes zene szeretetére: ösztönözze a növendékeket

- rendszeres hangverseny- és operalátogatásra,
- a rádió és a televízió zenei műsorainak meghallgatására,
- a zenei élet eseményei iránti érdeklődésre,
- értékes hangfelvételek és videofelvételek gyűjtésére és meghallgatására,
- aktív társas muzsikálásra.

Alakítson ki szilárd értékrendet a növendékben, melynek segítségével a későbbiekben a zene bármely műfajában és korszakában biztosan tájékozódni tud.

Tegye nyitottá és érdeklődővé a növendéket minden újdonság iránt, a kortárs zenében (és társzművészetekben).

Fejlessze a növendékek esztétikai érzékét és érzelmi fogékonyságát.

Követelmények a program elvégzése után

A növendékek mutassanak kellő tájékozottságot a tanult zenetörténeti stíluskorszakban.

Ismerjék fel az órákon bemutatott, meghallgatott zenei példák, elemzett művek jellegzetes tematikus részleteit.

Tudják definiálni és konkrét példákkal megvilágítani az adott stíluskorszakokhoz, műfajokhoz, művekhez, formaegységekhez szorosan kapcsolódó szakkifejezéseket.

Tudjanak eligazodni a megismert korszakok szerteágazó zenei sajátosságaiban, a társművészetek idevonatkozó legfőbb stílári jelenségeiben.

Az egyes évfolyamokban elérendő minimális követelményeket a helyi tantervben rögzítse a szaktanár az adott tanévben feldolgozandó anyag célirányainak, szerkezetének, a csoport összetételének, teljesítőképességének figyelembevételével.

IMPROVIZÁCIÓ

Az improvizálás és a komponálás a zenealkotás kétféle lehetősége.

Az improvizáció spontán szerkesztés, gyors reagálás egy zenei problémára, amelynek az azonnaliság ad különös izgalmat; a kompozíció hosszabb ideig tartó szerkesztés eredménye, melyben a gondolat finomítására, csiszolására nyílik lehetőség.

A kétféle tevékenység folyamatos és egyidejű jelenléte segíti a kreatív, problémamegoldó gondolkodás kialakítását, felkelti és fokozza a figyelmet, döntésre készítet és kialakítja a gyors reagálókészséget.

Az improvizáció tantárgy szakirányú feladatai:

- az improvizációs készség kialakításának és fejlesztésének módszeres megvalósítása, kiegészítve kompozíciós feladatokkal, esetleg vizuális – és egyéb – analógiákkal, különös tekintettel az interdiszciplináris kapcsolatokra,
- az improvizációnak a zeneművek interpretációs feladataival párhuzamosan és azokkal összhangban – kölcsönhatás formájában – szerepet kell kapnia a képzés teljes folyamatában,
- a zenei nyelv spontán, önálló elsajátításának és alkalmazásának segítése,
- a zenei hallás és ritmusérzék fejlesztése,
- bizonyos általános képességek (memória, önkontroll, döntési készség, szuggesztivitás) fejlesztése,
- a zenei szerkesztés (összhangzattan, ellenponttan, formatan stb. elemeinek) zeneművekben való felismerése és kreatív alkalmazása,
- tájékozódás a különböző zenei stílusokban, az egyes stílusok mélyebb ismerete és a stílusokban való önálló rögtönzőkészség megszerzése,
- az interpretációs készség fejlesztése,
- a zenei fantázia és a zenei érzékenység fejlesztése,
- a zenei kreativitás és általában a kreatív gondolkodás kialakítása és fejlesztése.

Követelmények a program elvégzése után

Az alapfok évfolyamainak elvégzése után

A növendék

- ismerje a zene alapelemeit és ezek tulajdonságait,
- ismerje a legfontosabb zenei szerkesztési módokat,
- sajátítsa el a különböző képzési szintek zenei ismeretanyagát, amelyet a szolfézs és a hangszeres tárgyakkal szinkronban tanul,
- ismerje mindazokat a hangszertechnikai problémákat, amelyek nélkülözhetetlenek a meggyőző és hiteles zenei megnyilatkozáshoz,
- ismerje az egyes zenei stílusok lényegét, a jazz- és a népzene sajátos nyelvezetének alapjait,
- legyen képes a közös improvizációkban egymásra figyelve, kreatív módon részt venni,
- ismerje a régi és a mai kottairás különböző lehetőségeit,
- az ismeretek birtokában – a hétköznapi beszédhez hasonlóan – tudjon önállóan zenei gondolatokat megfogalmazni, törekedve az érzékeny, kifejező zenei megszólaltatásra,
- legyen képes felfedezni zenei tanulmányain keresztül a világban lévő összefüggéseket és törvényszerűségeket, gazdagítva ezáltal saját személyiségét.

„B” tagozatos növendékek számára ezen túlmenően követelmény az évenkénti tananyag – minőségben és mennyiségben egyaránt – maximális szintű elvégzése.

A továbbképző évfolyamok elvégzése után

A növendék az alapfok követelményeire építve legyen képes életkorának megfelelő szintű, sajátos zenei megnyilatkozásra és igényes interpretálásra.

KÖTELEZŐEN VÁLASZTHATÓ, ILLETVE VÁLASZTHATÓ TANTÁRGYAK*

ZENEKAR

A zenekari foglalkozások célja, hogy sajátos eszközeivel teremtsen lehetőséget az alapfok és a továbbképző évfolyamok növendékei számára, hogy – az egyéni foglalkozásokon elsajátított tudás felhasználásával – érzelmileg gazdag, harmonikus személyiséggé válhassanak.

Ösztönözze a növendékeket, hogy a zenekari játék közben megszerzett zenei kifejezőkészséget és technikai eszközöket használják fel az egyéni hangszeres játékban is.

Hozzon létre együttműködést a növendékek tudásának különbözőségéből.

Mutasson utat a közösség erejével a toleráns magatartásra.

Alakítsa ki a kultúra iránti nyitottságot.

Hangsúlyozza a művészetek aktív művelésének fontosságát.

A zenekari foglalkozások szakirányú feladatai

A növendékek megismertetése az alapvető zenekari játékmódokkal.

A különböző zenei stílusokban használt előadói hagyományok bemutatása.

A „zenekari hallás” fontosságának alakítása, tudatosítása.

A figyelem időtartamának és elmélyítésének (vertikális-horizontális) fejlesztése.

Az egységes zenekari ritmusjáték kialakítása, tudatosítása.

Az arra alkalmas növendékek felkészítése professzionális együttesben való játékra.

A különböző hangszercsoportoknak megfelelő – a zenekari ülésből adódó – helyes hangszerkezelés kialakítása, egységesítése.

Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

A növendék ismerje meg

- a zenekar/együttes egyes részeinek különböző funkcióit,
- az alapvető zenekari játékmódokat,
- az egyes zenetörténeti stílusok és hangszerek előadói hagyományait.

Legyen képes

- szólamát helyes tempóban, dinamikában, stílusban, az adott műben a zenekar egészében betöltött funkciója szerint eljátszani,
- a szólamon belüli és a szólamok közötti harmonikus együtt-játékra irányítani figyelmét,
- a szólambeosztáshoz igazodó új zenei anyagot lapról játszva is megszólaltatni.

Tudja alkalmazni

- az alapvető egységes zenekari játékmódhoz tartozó hangszertechnikai ismereteket,
- a zenekari hallásfejlesztés közben kialakuló figyelmet a többszólamúságra, a dinamikai és ritmikai folyamatok árnyalására, a tempóvétel és -tartás differenciálására,
- a zenekari kommunikációs lánc (karnagy-zenekar, zenekari szólamok között) folyamatát.

További követelmények a továbbképző évfolyamainak elvégzése után

A növendék legyen képes

- felnőtt amatőr zenekarban játszani,

*

- részt venni önálló kamarazenekari produkcióban.
- Alkalmazza tudatosan
- a zenekari kommunikációs láncot, a zenekari rubato játékot.

A MŰVÉSZETI ALAP- ÉS ZÁRÓVIZSGA KÖVETELMÉNYEI

1. AZ ALAP- ÉS ZÁRÓVIZSGA RÉSZEI

1.1. ALAPVIZSGA

Az alapvizsga írásbeli és/vagy szóbeli, valamint gyakorlati vizsgarészből áll. Az alapvizsgát tevő – „B” tagozatosok, illetve elméleti tanszacosok kivételével – szabadon választhat írásbeli, illetve szóbeli vizsga között. Elméleti tanszacosok számára mindhárom vizsgarész kötelező Gyakorlati vizsgát mindenkinek kell tenni.

1.1.1. Az írásbeli vizsga tantárgya és időtartama:

- komplex zenei ismeretek*
 - teszt maximum 20 perc
 - diktálás, elemzés, improvizáció maximum 40 perc

1.1.2. A szóbeli vizsga tantárgya és időtartama:

- komplex zenei ismeretek* maximum 20 perc

1.1.3. A gyakorlati vizsga tantárgya és időtartama:

- főtárgy maximum 25 perc
- zongora** maximum 15 perc

1.2. ZÁRÓVIZSGA

A záróvizsga írásbeli és/vagy szóbeli, valamint gyakorlati vizsgarészből áll. Az záróvizsgát tevő – „B” tagozatosok, illetve elméleti tanszacosok kivételével – szabadon választhat írásbeli, illetve szóbeli vizsga között. Elméleti tanszacosok számára mindhárom vizsgarész kötelező Gyakorlati vizsgát mindenkinek kell tenni.

1.2.1. Az írásbeli vizsga tantárgya és időtartama:

- komplex zenei ismeretek* maximum 80 perc

1.2.2. A szóbeli vizsga tantárgya és időtartama:

- komplex zenei ismeretek* maximum 25 perc

1.2.3. A gyakorlati vizsga tantárgya és időtartama:

- főtárgy maximum 30 perc
- zongora** maximum 20 perc

* Gyűjtőnév, amely magában foglalja a kötelező szolfézs-ismereteken túl a kötelezően választható zeneelmélet, zenei történet–zeneirodalom, illetve improvizáció anyagát is.

** Elméleti tanszokok esetén.

2. AZ ALAP- ÉS ZÁRÓVIZSGA TARTALMA

2.1. ALAPVIZSGA

2.1.1. Az írásbeli vizsga tartalma:

„A” tagozat

- teszt, ami 10-15 egyszerű, általános zenei–zenetörténeti ismeretekkel kapcsolatos kérdést tartalmaz;
- diktálás, elemzés, improvizáció (az iskola választhat az alábbi két feladatcsoport közül):
- a. egy magyar népdal lejegyzése szöveggel, és elemzése (a népdal: négy soros, legfeljebb 8-10 szótagszámú, tempo giusto, izometrikus – 2/4 vagy 4/4 –, szinkópa, nyújtott és éles ritmus előfordulhat, esetleg színezőhangot is tartalmazhat); előre meg kell adni a violinkulcsot, előjegyzést, metrumot és kezdőhangot; a népdal nyolcszor hangozhat el; az elemzés szempontjai: forma, stílus, hangsor/hangkészlet, zárások, esetleg ritmikai jellemzők

periódus terjedelmű, funkciós basszusú műzenei idézet felső szólamának lejegyzése, és elemzése (2/4, 3/4 vagy 4/4-es lökötésű, nem moduláló, lehetőleg a-a_v felépítésű, nehezebb hangközlépéseket nem tartalmazó, de akkordfelbontást, ill. könnyebb alterációt lehetőleg tartalmazó szemelvény); előre meg kell adni a kulcsot, az előjegyzést, a metrumot és a kezdőhangot; az idézet zongorán, két szólamban (!) nyolcszor hangozhat el; az elemzés szempontjai: a funkciók bejelölése, formai felépítés, zenei értelmezés (felütések, kötések, előadásmódra vonatkozó jelek bejelölése), zenei elemek megjelölése (hármashangzat-felbontás, szekvencia, késleltetés stb.)

- b. egy magyar népdal első két sorának lejegyzése szöveggel, és kiegészítése (a népdal: négy soros, legfeljebb 8-10 szótagszámú, tempo giusto, izometrikus – 2/4 vagy 4/4 –, szinkópa, nyújtott és éles ritmus előfordulhat, esetleg színezőhangot is tartalmazhat); előre meg kell adni a violinkulcsot, előjegyzést, metrumot és kezdőhangot; a népdal négyszer hangozhat el; a befejezéshez meg kell adni a szöveget

periódus terjedelmű, funkciós basszusú műzenei idézet előtagjának lejegyzése, és befejezése két szólamban, vagy periódus terjedelmű, funkciós basszusú műzenei idézet felső szólamának lejegyzése, és alsó szólam improvizálása írásban (2/4, 3/4 vagy 4/4-es lökötésű, nem moduláló, lehetőleg a-a_v felépítésű, nehezebb hangközlépéseket nem tartalmazó, de akkordfelbontást, ill. könnyebb alterációt lehetőleg tartalmazó szemelvény); előre meg kell adni a kulcsokat, az előjegyzést, a metrumot és a kezdőhangokat; az idézet zongorán, hatszor hangozhat el.

Szolfézs főtanszak

- teszt, ami 10-15 egyszerű, általános zenei–zenetörténeti ismeretekkel kapcsolatos kérdést tartalmaz;
- egy magyar népdal lejegyzése szöveggel, és elemzése (a népdal: négy soros, 8-10 szótagszámú, tempo giusto, izometrikus, szinkópát, nyújtott és éles ritmust, valamint színező hangokat tartalmazhat); előre meg kell adni a violinkulcsot, előjegyzést, metrumot és kezdőhangot; a népdal nyolcszor hangozhat el; az elemzés szempontjai: forma, stílus, hangsor/hangkészlet, zárások, esetleg ritmikai jellemzők
- periódus terjedelmű műzenei idézet lejegyzése funkciós basszussal (metruma 2/4, 3/4, 4/4 vagy 6/8, ritmusértékek előfordulhatnak az egész hangtól a tizenhatodig; lehet benne szinkópa, éles és nyújtott ritmus, triola, valamint átkötések; az idézetben előfordulhatnak nehezebb hangközlépések, alterált hangok, és hangnemi kitérés, esetleg moduláció is); előre meg kell adni a kulcsot, az előjegyzést, a metrumot és a kezdőhangokat; az idézet zongorán, nyolcszor hangozhat el.

2.1.2. A szóbeli vizsga tartalma

„A” tagozat

- „hozott anyag”: a vizsgázó tudjon énekelni kotta nélkül **10 népdalt**, és ismerje azok legfontosabb jellemzőit; tudjon énekelni **5 műzenei szemelvényt** (társasének, hangszerkíséretes darabok a reneszánsztól/barokktól a 20. századig) éneklőtársakkal, ill. hangszerkísérettel (saját kíséret nem kötelező), ebből kettőt kotta nélkül, és ismerje az énekelt darabok legfontosabb jellemzőit;
- a tanuló által a gyakorlati vizsgán játszott darabokkal kapcsolatban a vizsgabizottság egyszerű zenetörténeti, stílusjegyekre vonatkozó, műfaji, formai és egyéb általános zenei kérdéseket tesz fel.

Kottáról a tanulónak kell gondoskodnia.

Szolfézs főtanszak

- egyszerű dallam lapról éneklése rövid átnézés után, szolmizálva vagy hangnévvel; az idézet metruma 2/4, 3/4, 4/4, vagy 6/8 lehet; ritmusértékek előfordulhatnak az egész hangtól a tizenhatodig, lehet benne szinkópa, nyújtott és éles ritmus, triola, átkötések; lehetnek benne nehezebb hangközlépések, alterált hangok, és hangnemi kitérés, moduláció is;
- „hozott” anyag: **10 népdal** éneklése emlékezetből, és azok elemzése (forma, stílus, hangsor/hangkészlet, zárások, esetleg ritmikai jellemzők alapján); **10 műzenei szemelvény** (társasének, hangszerkíséretes darabok a reneszánsztól/barokktól a 20. századig) – ezek közül három kotta nélkül – saját kísérettel előadva; a vizsgázó ismerje ezek hangsorát, hangnemét, az előforduló előadási jeleket, utasításokat, tudja meghatározni az előadott szemelvények műfaját, stílusát és formáját;
- a tanuló által a gyakorlati vizsgán játszott darabokkal kapcsolatban a vizsgabizottság zenetörténeti, stílusjegyekre vonatkozó, műfaji, formai és egyéb általános zenei kérdéseket tesz fel; kottáról a tanulónak kell gondoskodnia.

2.1.3. A gyakorlati vizsga tartalma

Gyakorlati vizsgát főtárgyból, elméleti tanszakok esetén zongora kötelező tárgyból, illetve a tanult hangszerből kell tenni.

FURULYA

„A” tagozat

- egy skála hangzatfelbontással;
- egy etűd vagy technikai jellegű mű szoprán- vagy altfurulyán (Kállay G.: Hangnemgyakorló, Paubon: Etűdök, Baroque Solo Book-ból könnyebb darabok, Giesbert: Furulyaiskola 2. rész nehézségi szintjén);
- két mű vagy tétel-pár, amelyből az egyik lehet kamaramű (Anon.: Greensleeves to a Ground, Marcello: d-moll szonáta, Loeillet de Gant: Szonáták op. 1 és op. 3, Vivaldi: F-dúr szonáta RV 52, d-moll RV 36, Telemann: F-dúr szonáta, kamaraművek: Boismortier: Leichte Duos, 6 Suite, Loeillet: 6 szonáta 2 furulyára, Naudot: Triószonáta, Czidra: Régi magyar táncok nehézségi szintjén);
- 1 periódusnyi könnyebb zenei anyag lapról játszása mérsékelt tempóban.

Az előadási darabokat – kamaramű kivételével – lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

FUVOLA

„A” tagozat

- 1 etűd (Jeney: Fuvolaiskola II. kötet/56-85., Bántai: Válogatott etűdök II. kötet/12., Köhler: Etűdök op. 33 no. 1/1-5. nehézségi szintjén);
- 1 barokk szonátatétel (Marcello: d-moll szonáta, Telemann: F-dúr szonáta valamelyik tétele nehézségi szintjén);

- 1 előadási darab (Romantikus album, 3 Menüett, 3 Tambourin, Népszerű előadási darabok nehézségi szintjén);
- 1 periódusnyi könnyebb zenei anyag lapról játszása mérsékelt tempóban.

Az előadási darabokat – kamaramű kivételével – lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

GITÁR

„A” tagozat

- 1 két- vagy háromtávós dúr vagy moll skála fekvésváltással;
- 1 etűd (nehézségi szint: Szendrey-Karper: Gitárgyakorlatok V-VII. kötet, Carcassi: 25 Etűd op. 60, nr. 3., 4., 7., 10., Giuliani: Etűdök gitárra op. 100 nr. 13., 15., Leo Brouwer: 10 etűd nr. 6., 7.);
- 2 különböző stílusú előadási darab, vagy 1 előadási darab és 1 kamaramű (az előadási darabok nehézségi szintje: Dowland: Tánccok és Fantáziák; Adrian Le Roy: Fantáziák és tánccok; Mosóczi: Régi spanyol muzsika, vagy J. S. Bach–Szendrey: 20 könnyű darab; Domenico Scarlatti: Szonáták, vagy Klassiker der Gitarre 1. kötet; Giuliani: 10 könnyű darab; Nagy–Mosóczi IV-V. kötetből klasszikus szerzők darabjai, vagy spanyol és latin-amerikai romantikus szerzők darabjai: F. Tárrega: Lágrima – Preludio; José Vinas: Álom; Antonio Lauro: Vals Venezolano nr. 2., vagy XX. századi darabok: Leo Brouwer: Egy novemberi nap; Francis Kleynjans: Nocturne nr. 1.; Scott Joplin: Weeping Willow; Luise Walker: Gaucho; a kamaraművek nehézségi szintje: Benkő: 40 Gitárduó/Vivaldi: Adagio; Antonio da Silva Leite: 41 Gitárduett – Benkő; Musik für zwei Gitarren 16-18. század; Régi zene fuvolára és gitárra – Bántai-Kovács-Nagy);
- 1 periódusnyi könnyebb zenei anyag lapról játszása mérsékelt tempóban.

Az előadási darabokat – kamaramű kivételével – lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

ZONGORA

„A” tagozat

- 1 barokk mű, lehet tánc, vagy többszólamú szerkesztést bemutató darab (Bach: 18 kis prelúdium/6., 15., 18., Händel: Válogatott darabok, Telemann: Kezdők zongoramuzsikája nehézségi szintjén);
- 1 klasszikus szonatina-tétel, vagy könnyebb variáció (pedál nem szükséges) (Könnyű szonatinák, 15 könnyű szonáta, Csurka: Szonatina-gyűjtemény I-II., Szonatina-album, Könnyű klasszikus variációk; Clementi: C-dúr szonatina, Kuhlau: G-dúr szonatina nehézségi szintjén);
- 1 romantikus mű (éneklő, lírai hangvételű, lehetőleg pedálhasználat) (Schumann: Jugendalbum/Emlékezés, Színházi utóhangok, Heller: Romantikus etűdök/D-dúr, Csajkovszkij: Évszakok sorozat darabjainak nehézségi szintjén);
- XX. századi mű (Bartók Béla: Mikrokozmosz III/84. Multság, 92. Kromatikus invenció, Kodály Zoltán: Tánccok/5., 7., Sosztakovics: 3 fantasztikus tánc nehézségi szintjén);
- 1 periódusnyi könnyebb zenei anyag lapról játszása mérsékelt tempóban.

A négy mű közül lehetőség szerint egy éneklő, egy pedig virtuóz jellegű legyen.

Az előadási darabokat – kamaramű kivételével – lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

HARMONIKA

„A” tagozat

- 1 etűd (nehézségi szint: Bartók Karola: Harmonikaetűdök/54., 59., 67. számú Czerny-etűd);
- 1 barokk mű (nehézségi szint: egy barokk tánc vagy egy prelúdium Bartók Karola: Harmonikaátiratok/Bach és Händel kisebb zongoraművei/15., 23., 27.);
- 1 szonatina-tétel (nehézségi szint: egy szonatina tétel Bartók Karola – Bogár István Szonatina-album harmonikára/Beethoven, Steibelt, Haslinger szonatinája);

- 1 előadási darab (nehézségi szint: Bartók Karola: Kis előadási darabok harmonikára/Csajkovszkij: Olasz dal, Bogár István: Bolgár tánc, Bartók Karola: Harmonika-album/Schumann: Tüzes lovas);
- 1 periódusnyi könnyebb zenei anyag lapról játszása mérsékelt tempóban.

Az előadási darabokat – kamaramű kivételével – lehetőleg kotta nélkül kell játszani. Alapvizsga követelmények:

MAGÁNÉNEK

„A” tagozat

- Egy népdalfeldolgozás (Farkas Ferenc: Béres legény..., Molnár-Kern: Szól a kakas már..., Zöld erdőben, zöld mezőben... népdalfeldolgozások, ill. a Százszerű csokor c. kötet dalai: Pierlala, francia népdal, Vira, portugál népdal nehézségi szintjén).
- Egy preklasszikus, barokk vagy klasszikus dal, esetleg ária (A dal mesterei I-II. kötet: Scarlatti: Meddig tart e kínos élet, Caldara: Fényben fürdik a táj, Morley: Leány és legény, Haydn: Az elhagyott, Beethoven: Szeretlek nehézségi szintjén).
- Egy romantikus dal (Schubert: A vadrózsa, Jókendv, Könnyzápor, Schumann: Az árva, Az elhagyott lányka, Zöld hímes rét, Mendelssohn: A dalnak lenge szárnyán, Szívek, ha végül válnak, Viszontlátásra, Aratódal, ill. A dal mesterei II-III. kötet dalainak nehézségi szintjén).

A műveket lehetőleg kotta nélkül kell énekelni.

2.2. ZÁRÓVIZSGA

2.2.1. Az írásbeli vizsga tartalma:

„A” tagozat

- teszt, ami 15-20 általános zenei–zenetörténeti ismeretekkel kapcsolatos feladatot tartalmaz;
- diktálás, elemzés improvizáció (az iskola választhat az alábbi két feladatsoport közül):
 - a. egyszólamú barokk, vagy romantikus dallam lejegyzése és elemzése; az idézet átlagos zenei mondat/periódus hosszúságú, egyszerübb hangnemi kitérést tartalmazhat; előre meg kell adni a kulcsot, az előjegyzést, a metrumot és a kezdőhangot; az idézet zongorán, két szólamban nyolcszor hangozhat el; az elemzés szempontjai: formai felépítés, zenei értelmezés (felütések, kötések, előadásmódra vonatkozó jelek bejelölése), zenei elemek megjelölése (hangzatfelbontás, késleltetés, szekvencia stb.);
 - b. egyszólamú barokk, vagy romantikus dallam felének lejegyzése és befejezése; előre meg kell adni a kulcsot, az előjegyzést, a metrumot és a kezdőhangot; az idézet átlagos zenei mondat/periódus hosszúságú, amely zongorán, hatszor hangozik el.

Szolfézs főtanszak

- teszt, ami 10-15 általános zenei–zenetörténeti ismeretekkel kapcsolatos feladatot tartalmaz;
- egyszólamú barokk vagy romantikus dallam lejegyzése; a dallamban legyenek változatos dallami és ritmikai fordulatok, hangnemi kitérés vagy moduláció előfordulhat benne; előre meg kell adni a kulcsot, az előjegyzést, a metrumot és a kezdőhangot; az idézet zongorán, nyolcszor hangozhat el;
- periódus terjedelmű kétszólamú bécsi klasszikus idézet lejegyzése; az idézet tartalmazzon változatos dallami és ritmikai fordulatos, hangnemi kitérés vagy moduláció előfordulhat benne; előre meg kell

adni a kulcsot, az előjegyzést, a metrumot és a kezdőhangokat; az idézet zongorán, nyolcszor hangozhat el.

2.2.2. *A szóbeli vizsga tartalma*

„A” tagozat

- periódus terjedelmű dallam lapról éneklése – rövid átnézés után – szolmizálva vagy hangnévvel; az idézet tartalmazzon változatos ritmikai és dallami fordulatokat, hangnemi kitérést, esetleg modulációt;
- „hozott anyag”: a vizsgázó tudjon énekelni kotta nélkül **15 népdalt**, és ismerje azok legfontosabb jellemzőit; tudjon énekelni **5 műzenei szemelvényt** (társasének, hangszerkíséretes darabok a reneszánsztól/barokktól a 20. századig) éneklőtársakkal, ill. hangszerkíséréssel (saját kíséret nem kötelező), ebből hármat kotta nélkül, és ismerje az énekelt darabok legfontosabb jellemzőit;
- a tanuló által a gyakorlati vizsgán játszott darabokkal kapcsolatban a vizsgabizottság egyszerű zenetörténeti, stílusjegyekre vonatkozó, műfaji, formai és egyéb általános zenei kérdéseket tesz fel.

Kottáról a tanulónak kell gondoskodnia.

Szolfézs főtanszak

- periódus terjedelmű dallam lapról éneklése – rövid átnézés után – szolmizálva vagy hangnévvel; a dallamban legyenek változatos dallami és ritmikai fordulatok, hangnemi kitérés vagy moduláció előfordulhat benne;
- „hozott” anyag: **15 népdal** éneklése emlékezetből, és azok elemzése (forma, stílus, hangsor/hangkészlet, zárások, esetleg ritmikai jellemzők alapján); **10 műzenei szemelvény** (társasének, hangszerkíséretes darabok a reneszánsztól/barokktól a 20. századig) – ezek közül három kotta nélkül – saját kíséréssel előadva; a vizsgázó ismerje ezek hangsorát, hangnemét, az előforduló előadási jeleket, utasításokat, tudja meghatározni az előadott szemelvények műfaját, stílusát és formáját;
- a tanuló által a gyakorlati vizsgán játszott darabokkal kapcsolatban a vizsgabizottság zenetörténeti, stílusjegyekre vonatkozó, műfaji, formai és egyéb általános zenei kérdéseket tesz fel.

Kottáról a tanulónak kell gondoskodnia.

2.2.3. *A gyakorlati vizsga tartalma*

Gyakorlati vizsgát főtárgyból, elméleti tanszakok esetén zongora kötelező tárgyból, illetve a tanult hangszerből kell tenni.

FURULYA

„A” tagozat

- 1 skála tercekkel, hármashangzat-felbontással;
- 1 technikai jellegű mű vagy szólódarab (Paubon: Études Melodiques 1., 7., Brüggem: Etüdük, Linde: Neuzeitliche Übungsstücke, Winterfeld: Technische Studien, Telemann: Fantáziák, Eyck: Der Fluyten Lust-hof I-III. nehézségi szintjén);
- 1 teljes szonáta vagy concerto (kettősverseny és egy korabarokk, vagy XX. századi mű, vagy tétel (Telemann: f-moll szonáta, d-moll szonáta, Telemann: Metodikus szonáták 1-6., Vivaldi: G-dúr concerto, Dornel: Sonate op. 3 no.7, 3 altfurulyára nehézségi szintjén);
- rövid zenei anyag lapról játszása mérsékelt tempóban.

Az előadási darabokat – kamaramű kivételével – lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

FUVOLA

„A” tagozat

- 1 etűd (Bántai: Fuvolaetüdük III. kötet, vagy Köhler: Etüdük op. 33 no. II kötet valamelyik darabja nehézségi szintjén);

- 1 barokk szonáta két tétele, vagy egy barokk kamaramű (Marcello, Veracini, Telemann műveinek nehézségi szintjén);
- 1 karakterdarab, vagy XX. századi mű (Fauré, Doppler, Mező Imre, Szervánszky Endre műveiből);
- rövid zenei anyag lapról játszása mérsékelt tempóban.

A vizsga koncert-formában is teljesíthető. Ez esetben a vizsga tartalma:

- 1 barokk szonáta két különböző karakterű tétele,
- 1 karakterdarab,
- 1 XX. századi mű.

A három darab egyike kamarazenei mű legyen, melyben – ha a helyi körülmények szükségessé teszik – a tanár közreműködése is megengedhető (pl. fuvoladuó). A tanterv 8-10. évfolyamokra javasolt tananyaga bőséges választékot nyújt.

Az előadási darabokat – kamaramű kivételével – lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

GITÁR

„A” tagozat

- 1 skála két vagy három oktávon, lehet dúr, moll (melodikus), pentaton, illetve modális hangsorok valamelyike, vagy egyoktávós terc-, kvint- vagy szextskála hűrváltás nélkül;
- 1 etűd (nehézségi szint: Carcassi: 25 Etűd op. 60 nr. 19., 20., 23., F. Sor op. 29 nr. 1., Aguado: Etűdök II. kötetből nr. 9., 11., 12., Giuliani: 24 etűd op. 48 nr. 20., 21., F. Tárrega, Abel Carlevaro, Emilio Pujol technikai etűdjei, Leo Brouwer, Francis Kleynjans, Kováts Barna etűdjei);
- 2 különböző stílusú előadási darab, melyből az egyik lehet többtétéles (nehézségi szint: reneszánsz és barokk darabok: John Dowland: Tánccok és Fantáziák – Benkő; Gaspar Sanz: Canario; Alonso Mudarra: Fantáziák; J. S. Bach: Lantszvitek – Sárközy; Szonáták és partiták – Mosóczi; Scarlatti: 5 szonáta – Fodor-Mosóczi; S. L. Weiss: Tombeau/Fantasie; klasszikus és romantikus darabok: F. Carulli, Giuliani, F. Sor művei; tételek Vivaldi, Carulli, Haydn gitárversenyeiből; Klassiker de Gitarre Band 2: Napoleon Coste: Tarantella, Melancolico; Johann Kaspar Mertz: 3 Schubertische Lieder; F. Tarrega: Marieta, Rosita; XX. századi szerzők: Leo Brouwer, Richard Charlton, Kováts Barna, Pavlovits Dávid művei);
- 1 kamaramű (nehézségi szint: Rameau: Three Pieces for two Guitars – Ortega; Beethoven: Sonatina e Variazione for two Guitars; Händel: Air con variazioni for two Guitars; D. Scarlatti: Five Sonatas for two Guitars – Fodor-Mosóczi);
- rövid zenei anyag lapról játszása mérsékelt tempóban.

Az előadási darabokat – kamaramű kivételével – lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

ZONGORA

„A” tagozat

- 1 barokk mű, többszólamú szerkesztésű darab, vagy szvit-tétel, vagy könnyebb barokk variáció (nehézségi szint: Händel: Könnyű zongoradarabok/Chaconne, Scarlatti: C-dúr szonáta K. 513, Scarlatti: h-moll Szonáta K. 377, J. S. Bach: G-dúr francia szvitből tánc tételek);
- 1 klasszikus szonáta-tétel, lehetőleg pedálhasználattal (nehézségi szint: Beethoven: G-dúr szonáta op. 49. no. 2 I. tétel, Beethoven. G-dúr variáció WoO 70);
- 1 romantikus mű (bal és jobb pedál használatával) (nehézségi szint: Mendelssohn: Dalok szöveg nélkül/fisz-moll, Velencei gondoladal, Chopin: g-moll mazurka op. 67 no. 2 Schumann: Kinderszenen/Álmodozás);
- XX. századi mű (nehézségi szint: Debussy: A kis néger, Bartók Béla: Mikrokozmosz IV. kötet/Felhangok, Paprikajancsi);
- rövid zenei anyag lapról játszása mérsékelt tempóban.

A négy mű közül egy éneklő, egy pedig virtuóz jellegű legyen.

Az előadási darabokat – kamaramű kivételével – lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

HARMONIKA

„A” tagozat

- lehetőleg különböző stílusú, karakterű, valamint tempójú klasszikus zenei anyag koncertszerű előadása (nehézségi szint: Czerny: G-dúr etűd 74.; G. F. Händel: d-moll courante; Kabalevskij: Scherzo; Bogár István: Hat kis darab);
- rövid zenei anyag lapról játszása mérsékelt tempóban.

Az előadási darabokat – kamaramű kivételével – lehetőleg kotta nélkül kell játszani. Záróvizsga követelményei:

MAGÁNÉNEK

„A” tagozat

- Egy barokk dal, vagy kantáta-részlet (Händel: Csordul a könnyem, Bach: Már örvendj bús lelkem, Purcell: Jöjj, bűvös éj, Bach kantátainak áriái, ill. A dal mesterei IV., V., VI. kötetéből és más gyűjteményekből nehézségi szintjén).
- Egy bécsi klasszikus szerzők dalaiból (Mozart: Das Veilchen/Az ibolya/ Die Zufriedenheit, Haydn: Der Wanderer nehézségi szintjén).
- Egy romantikus dal (Schubert: An die Musik, Schumann: Die Lotosblume, Kjuji: A fecske, Glinka: A pacsirta? Richárd Strauss: Ajánlás nehézségi szintjén).
- Egy XX. századi szerző dala (Bartók Béla: 8 magyar népdal, Kodály Zoltán: Magyar népzene köteteiből /nehézségi fok szerint/, Kelen H., Kerekes J., Kosa P., Farkas F., Fauré, Debussy nehézségi szintjén).

A műveket lehetőleg kotta nélkül kell énekelni.

3. A VIZSGA ÉRTÉKELÉSE

3.1. A gyakorlati vizsga értékelésének szempontjai

3.1.1. Fúvóhangszerek

- megfelelés az előírt követelményeknek,
- technikai felkészültség,
- helyes légzés, testtartás, hangszertartás,
- hangképzés,
- intonáció,
- hangszerkezelés,
- artikulációk és díszítések alkalmazása,
- helyes ritmus és tempó,
- előadásmód,
- a zenei stílus és az előírások megvalósítása,

- memória,
- alkalmazkodóképesség,
- állóképesség.

3.1.2. Billentyűs hangszerek

- megfelelés az előírt követelményeknek,
- technikai felkészültség,
- helyes test- és kéztartás,
- hangminőség, billentés,
- pedálhasználat,
- hangszerkezelés,
- artikulációk és díszítések alkalmazása,
- helyes ritmus és tempó,
- előadásmód,
- a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
- memória,
- alkalmazkodóképesség,
- állóképesség.

3.1.3. Vonóhangszerek

- megfelelés az előírt követelményeknek,
- technikai felkészültség,
- helyes testtartás, hangszertartás,
- hangképzés,
- intonáció,
- hangszerkezelés,
- artikulációk és díszítések alkalmazása,
- helyes ritmus és tempó,
- előadásmód,
- a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
- memória,
- alkalmazkodóképesség,
- állóképesség.

Magánének:

- megfelelés az előírt követelményeknek,
- helyes légzés, testtartás,
- intonáció,
- helyes ritmus és tempó,
- zenei stílus és az előírások megvalósítása,
- memória,
- állóképesség,
- előadásmód, tartalmi érzékenység,
- technikai és művészi megvalósítás,
- hangszínek iránti differenciáló képesség,
- szép, érthető szövegmondás.

3.2. Szolfézs írásbeli vizsga értékelésének szempontjai:

- teszt: a kérdésekre adott rövid, lényegi, a megértésre utaló egyszerű válasz; fogalmazásmód, helyesírás;
- fogalmazás (műelemzés): információtartalom, a műről, illetve a szerzőről és a korról szóló információk megfelelő aránya, felhasznált irodalom színvonala, mennyisége, eredetiség, objektív és szubjektív tartalom megfelelő aránya, felépítés, fogalmazás, helyesírás.
- dallamírás: dallami, metrikai/ritmikai korrektség, kottairási készség, külalak.

3.3. Szolfézs szóbeli vizsga értékelésének szempontjai:

- általános zenei ismeretek (hangnemek, hangközök, akkordok, előadásmód, zenei szakkifejezések ismerete)
- zenetörténeti tájékozottság
- stílusismeret
- formai ismeretek
- tájékozódás a zenei műfajok között

MAGÁNÉNEK

A tanszak sajátosságai, céljai:

A tanszak sajátosságaiból adódóan a növendékek többnyire a középiskolás és felnőtt korosztály tagjaiból tevődnek össze. A tantervi anyag összeállításánál figyelembe vesszük a tanulók sokféle elfoglaltságából adódó nehézségeket, illetve az "örömmel" való igényt. Emellett a szakmai színvonal fokozatos fejlesztésén dolgozunk.

Célok:

- minőségfejlesztés, tehetséggondozás
- a tanulólétszám stabilizálása, megtartása
- aktív társas zenélés megvalósítása
- versenyeken való részvétel

"Az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja" követelmények fejezetében megadott szempontok és anyag alapján folyik az oktatás.

Az évfolyamonkénti ajánlott anyagban a következő módosításokat látjuk szükségesnek (az ajánlott anyag egyéb feltételei megvalósíthatók):

1. évfolyam - 1-3 műdal
2. évfolyam - 4-5 műdal
3. évfolyam - 6-8 műdal
4. évfolyam - 1 XX. sz. magyar mű vagy musical részlet vagy chanson

Az "A" és „B” bármely magánének tagozaton tanulók számára a 6. zeneiskolai osztály befejezésekor lehetőséget kívánunk adni a kamarazenevel való elmélyültebb foglalkozásra.

15.4. Beszámoltatás módja, követelmények

Az "A" tagozaton azon 6. osztályt befejező tanulók, akik a továbbképző első osztályában kívánnak tovább haladni alapvizsga letételére kötelezettek, amennyiben az 1. osztályt a 2004/2005 tanévben kezdték meg.

Félévkor lehet nyilvános közös óra, tanszaki koncert vagy beszámoló (vizsga), év végén beszámoló (vizsga-koncert) formájában történik. (Fontosnak tartjuk, hogy a beszámolók minden esetben nyilvánosak legyenek, ezáltal is lehetőséget adva növendékeinknek a szereplési lehetőségre, állóképességük fejlesztésére.)

Évfolyam Félévkor Évvége

- 1. o.** 1 vagy 2 szabadon választott mű
 - 1 népdal
 - 1 műdal
- 2. o.** 1 népdal
 - 2 műdal
 - 1 népdal
 - 1 vagy 2 szabadon választott műdal
- 3. o.** 1 népdal
 - 2 különböző stílusú dal
 - 1 népdal vagy népdalfeldolgozás
 - 1 barokk vagy klasszikus dal
 - 1 szabadon választott dal
- 4. o.** 3 különböző stílusú dal az évi ajánlott anyagból.
 - 1 népdalfeldolgozás
 - 1 barokk vagy klasszikus dal
 - 1 romantikus dal

1 XX. sz. magyar mű (lehet
musical részlet vagy
chanson)

5.o. 3 különböző stílusú mű az ajánlott anyagnak megfelelően

1 XX. sz. magyar mű
1 romantikus dal
1 szabadon választott dal
1 ária (képességének megfelelően kiválasztva)

6.o. 3 különböző stílusú mű 1 nehezebb népdalfeldolgozás

1 romantikus vagy későromantikus dal
1 szabadon választott ária
1 XX. sz. mű

Értékelés: osztályzat (jeles /5/, jó /4/ stb.)

A magánének tanszak fejlődéséhez elengedhetetlen a kamaraének, illetve, vagy musical kórus kötelező tárgy 1x45 percben való biztosítása. Ezért iskolánk a tanszak növendékeinek összevontan (évfolyamtól függetlenül)- folyamatos fellépési lehetőségekkel- biztosítja az aktív társas zenélést. A kamarazene éves programjának kidolgozása a tanszak tanárainak feladata, az egyéni munkaterv kialakításánál figyelembe kell venni az éves munkatervet, a Pedagógiai Program elveit, feladatait. A kamaraének beszámoltatásának módja:

a) Választott tárgyként

- növendékhangversenyen szereplés,
- énekkari munkában való részvétel, szereplés

Értékelése: szöveges (kiválóan megfelelt (5), Jól megfelelt (4), megfelelt (3), nem felelt meg (1).

b) Főtárgyként, kötelezően választott tárgyként:

- nyilvános hangverseny, növendékhangverseny, vagy az iskolai más kamaracsoportok létszámától függően kamarazenei hangversenyen való szereplés,
- énekkari vagy musical kórusmunkában kötelező részvétel, szereplés

Értékelés: osztályzat (jeles /5/, jó /4/ stb.)

